

ОСИГУРАНИКА

ГЛАС

ГОДИНА XLII • БРОЈ 23 • БЕОГРАД, 15. ДЕЦЕМБАР 2010. • ИЗЛАЗИ ПЕТНАЕСТОДНЕВНО • БЕСПЛАТАН ПРИМЕРАК

Стратешка визија
Фонда ПИО
ДОГОВОР
КУЋУ ГРАДИ

Обележен Дан особа
са инвалидитетом
ПРОПИСЕ ДОСЛЕДНО
ПРИМЕЊИВАТИ

ГОВОРНИ АУТОМАТ
0700/017-017
ПО ЦЕНИ ЛОКАЛНОГ
ПОЗИВА
011/30-60-680
0 – 24h

Atomska Banja
GOSPIĆ

- **10 %** popusta u zimskom periodu,
- Mogućnost plaćanja na **5 rata**
- Na 10 pensiona, **11-ti gratis**

ДИРЕКТОР:

Драгана Калиновић

ГЛАВНИ И ОДГОВОРНИ УРЕДНИК:

Милена Јовановић

РЕДАКЦИЈА:

Булевар уметности бр. 10,
11070 Београд,
e-mail: glasosiguranika@pio.rs

СЕКРЕТАРИЈАТ:

011/2017-437
факс: 2017-437

РЕДАКЦИЈА ЗА ВОЈВОДИНУ:

Житни трг бр. 3,
21000 Нови Сад

ОДГОВОРНИ УРЕДНИК:

Ика Митровић,
021/487-7789,
факс: 021/6624-359,
e-mail: ika.mitrovic@piovoj.rs

ШТАМПА:

Д.О.О. Комазец, Инђија

ОГЛАШАВАЊЕ:

011/2017-437

Рукописи и фотографије се не враћају.

Електронско издање:

www.pio.rs/glasosiguranika

Реч уредника

Појам филантропија код нас се најчешће преводи као љубав према људима, чо-векољубље, добротинство, добра воља да се помогне другима. По традиционалном схватању, филантропија означава бесповратно и нереципрочно давање које умањује имовину и капитал, дакле давање без очекивања икакве личне користи. Иако је овај термин код нас тренутно веома актуелан, Србија се може похвалити тиме да су филантропија и задужбинарство вековима били део наше културе, историје и начина живљења. Још почетком средњег века наши владари и властела подизали су задужбине, оснивали болнице, поклањали манастирима поседе, помагали оснивање школа и преписивање рукописа. Србија је већ 1896. године имала Закон о задужбинама, а поред жеље за личном афирмацијом и очувањем од заборава, важан мотив за „даровање отечеству“ била је свест о припадању заједници и потреба да се нешто врати за њену корист и напредак.

Продукт новијег времена и вокабулара је такозвана корпоративна филантропија по којој се препознају – још једна нова синтагма – друштвено одговорне компаније, које се, дајући подршку у новцу, производима или услугама, труде да покажу да разумеју потребе шире заједнице и друштва у којем раде. Корпоративна филантропија је читава стратегија, често саставни део мисије и праксе неког

предузећа, што даје шлагворт заговорницима тезе да је хуманост постала уносан посао, пошто је евидентан раскорак између све већег сиромаштва и све већег броја хуманитарних организација. У вези с тим, основно питање међу скептицима је да ли су књиговодствени отпис (у многим земљама добровољни прилози бивају одбијени од пореза) и стицање популарности која ће допринети још већој заради доминантнији од искрене жеље да се помогне.

Али, то ипак није најважније питање. Јер, чак и да сумњамо у искреност мотива, остаје чињеница да само једно одељење добротворне фондације много спомињаног Била Гејтса, које се бави здравственим програмом, годишње поклања суму која је скоро једнака буџету Светске здравствене организације. А сада већ почасни председник „Мајкрософта“ је најавио да ће 99 одсто свога богатства кроз разне облике помоћи и донација да врати друштву. По реакцијама које је ова изјава изазвала широм света, јасно је да поред директног утицаја на побољшање квалитета живота неке средине или групе, овакви поступци и те како утичу и на развој система моралних вредности и подстичу свест о неговању одговорности према заједници и њеним потребама и проблемима. Преостаје само да се то прими и у нашем друштву.

М. Јовановић

Разноврсно до краја године

И поново 16. децембра почиње новогодишњи вашар на Београдском сајму. А на вашару... нема додуше сабљи, пиштоља, арапског ата и осталог из дечије песмице, али коме то и треба у данашње време. Зато има свега остало што би овдашњи клинци и њихови родитељи, али и баке и деке пожелели да виде, доживе, купе и, наравно, поједу. Све у свему, целодневна забава за целу фамилију уз, како најављују излагачи, повољне цене за разне артикле, од прехрамбених производа до гардеробе, обуће и кућних потрепштина.

Новогодишњи вашар се организује и у Новом Саду, такође од 16. децембра, а Новосађани ће и ове године пред празнике за своје најмлађе суграђане уприличити манифестацију „Тунели светлости“. За децу ће 18. децембра бити организован туристички обилазак подземних војних галерија са Деда Мразом, а за мало старије дегустација куваног вина и чаја.

Од 24. децембра почињу „Карловачке божићне свечаности“ којима се у Сремским Кар-

ловцима већ традиционално обележава највећи хришћански празник. Манифестација се организује у периоду од католичког Божића до православне Нове године, на неколико локација у граду (Карловачка гимназија, Саборна црква, Католичка црква, основна школа, градски трг) и сваке године привуче велики број посетилаца.

За оне који би у неки вечерњи провод, друга половина децембра обилује концертима: 18. је у Сава центру концерт Београдског дисиленд оркестра, 21. на истом месту наступа Масимо Савић, док ће већ следеће вечери (22) посетиоци моћи да уживају у музицирању Влатка Стефановског и Стефана Миленковића који имају заједнички концерт. „Ноћ рекламождера“ се први пут ове године (18. децембра) сели у београдску Арену где ће моћи да присуствује знатно већи број поклоника ове манифестације. Љубитељи вина моћи ће да уживају у дегустацијама „божанског пића“ 17. и 18. децембра у хотелу „Хајат“.

В. Анастасијевић

СТРАТЕШКА ВИЗИЈА ФОНДА ПИО СВЕ БЛИЖА ОСТВАРЕЊУ

Договор кућу гради

Иntenзивни радни сусрети највишег руководства Фонда ПИО, које чине председник Управног одбора, Драгослав Ђукановић, директор Фонда, Драгана Калиновић, заменик директора Фонда, Зоран Јосиповић, помоћник директора, Енвер Никшић, и директори сектора, са директорима и начелницима филијала, обележили су последњих месец дана рада ове институције. На дневном реду ових састанака нашли су се резултати рада филијала у овом тренутку, с показатељима о појединачној ефикасности, и стратешка позиција тих филијала у наредној години, односно где морају бити на пословној скали Фонда. Како доћи до циља, како решавати проблеме, како се борити с ванредним околностима и подизати ефикасност а при том очувати постигнуте вредности; како додатно подићи ниво етике, знања и поштовања – није ни лако ни једноставно, али се мора постићи.

Брзо до решења, ефикасно у реализацији поступка, учтиво у комуникацији са странкама, уз висок ниво квалитета пружене услуге – управо тако изгледа распоред стратешких поступака на којима Фонд ПИО заснива своје пословне планове и активности у последње време.

– На промени радног окружења у свим организационим деловима Фонда ради се интензивно и без изузетака – каже Драгана Калиновић, директорка РФ ПИО. – Резултат другачијег приступа послу већ се види у раду са грађанима, што је додатна мотивација да се истраје у не тако једноставним захтевима и прилично „тесним“ роковима, које смо сами себи поставили. Каква је ситуација на терену најбоље знају директори филијала и њихови најближи сарадници, који су свакодневно у контакту с грађанима, њиховим захтевима и проблемима. Не може ниједан закон, нити акт да предвиди и реши толико различитих ситуација које сам живот креира. А решење се увек мора наћи. У таквим ситуацијама до пуног изражаја долазе лична знања и способности најодговорнијих у филијалама, као и предусретљивост извршилаца који имају директан контакт са

Драгана Калиновић

Развој модерне организације која, преко мреже добро координисаних филијала и квалификованих извршилаца, пружа корисницима квалитетну услугу, јесте визија коју је овај Фонд успоставио, а остварење је могуће само уз адекватну подршку и одговарајуће управљање. Како то изгледа када се са теоретског пренесе на практични ниво, најбоље показују активности које руководства Фонда и филијала предузимају у последње време

странкама. Да би запослени пружали максимум, морамо им омогућити предуслове за то – истиче директорка Фонда ПИО.

У директном разговору са представницима филијала користе се подаци стручне службе о оптерећењу филијала и ефектима које постижу. Прецизније речено, у математички однос се ставља број захтева и број урађених решења, укупно по филијали, и појединачно по извршиоцу, у посматраном периоду. Стандарди у раду постоје, норме су утврђене и зна се доња граница испод које се не сме ићи у броју урађених решења. Стопа ефикасности се разликује од филијале до филијале, али очигледно је да су сви организациони делови уложили максимум да би се норме испоштовале. Циљ оваквих састанака је да се добра искуства успешнијих филијала препознају и примене у свакодневној делатности мање успешних, да би у коначном цео Фонд имао ефикаснији кориснички сервис.

Овакви разговори са највишим руководством Фонда су од немерљивог значаја за филијале, а Радуге Компировић, директор Филијале Косовска Митровица, каже:

– Мојим сарадницима и мени заиста много значи што можемо директно да изложимо право стање ствари, да укажемо на све проблеме у раду, који можда генерално за Фонд не значе много, али нама су дневна сметња. Када имамо пажљивог саговорника с друге стране, који хоће да чује, који препознаје тешкоће, то је већ пола решеног проблема. Филијала Косовска Митровица заиста ради у специфичним околностима и добро је што највиши менаџмент има разумевања за то – истиче Компировић.

Представници осталих филијала имају неподељено добру оцену оваквих радних састанака, а оно што се од њих очекује то и пружају кроз професионално, стручно и максимално ангажовање у свакодневном раду. Када се томе додају тимски рад, тачни подаци и високи стандарди у управљању, на чему се паралелно ради, позитиван ефекат пренеће се на грађане, комплетно окружење и све запослене у Фонду.

Јелица Тимотијевић

УПРАВНИ ОДБОР РЕПУБЛИЧКОГ ФОНДА ЗА ПЕНЗИЈСКО И ИНВАЛИДСКО ОСИГУРАЊЕ

Следеће године минимална повећања

У јануару пензионерима два одсто, у априлу 2,95, а у октобру још два процента виша примања; за бесплатан боравак у бањама предвиђено 252 милиона динара

Чланови Управног одбора РФ ПИО усвојили су ребаланс финансијског плана Фонда за ову годину којим су средства намењена овој институцији смањена за милијарду динара. На седници је усвојен и Извештај о финансијском пословању Фонда за девет месеци ове године. Иван Мимић, директор Сектора за финансијске послове, објаснио је члановима УО да су расходи на крају обрачунског периода били за две милијарде динара већи од прихода. Према његовим речима, тај проблем је превазиђен јер су се на рачуну Фонда налазиле четири милијарде пренете из прошле године, и то тако што су две милијарде утрошене за затварање деветомесечног обрачуна, а две остају да се на исти начин подмири и завршни рачун. Први пут су дотације уз буџета износиле 47 одсто укупних прихода и премашиле уплате из доприноса иако је само на име повезивања стажа држава уплатила 24,8 милијарди динара за заостале доприносе. Исплата пензија у овом периоду била је редовна и на то је утрошено 98,7 одсто укупних прихода, док трошкови за запослене у Фонду (3.120 радника на неодређено и 171 на одређено време) износе 0,71 проценат

укупних прихода. Просечне пензије су остале исте као и претходне године: за бивше запослене 21.749 динара, што је 64,93 одсто од просечне зараде; за самосталце просечна пензија је 21.302 динара, односно 63,6 одсто просечне зараде, док је просек примања бивших пољопривредника 8.161 динар или 24,36 одсто просечне зараде.

Финансијским планом за наредну годину, који је такође усвојен на седници УО РФ ПИО, предвиђено је пословање са једног рачуна, уместо са три као до сада. Планирани су приходи у износу од 498,8 милијарди динара, односно шест одсто већи него ове године. Од тога би од доприноса на рачун Фонда требало да буду уплаћене 253 милијарде, док је од дотација и трансфера планирано 236 милијарди динара. Према овом плану, пензије

би у наредној години требало да порасту укупно око седам одсто: у јануару би повећање износило два одсто, у априлу 2,95 и у октобру још два процента. Планирано је и ванредно усклађивање најнижих пензија у јануару и оно би за бивше запослене и самосталце чија примања не прелазе 11.088 динара износило око три одсто, док ће најнижа примања корисника из категорије пољопривредника износити 9.000 динара. Финансијским планом је и за наредну годину предвиђено 252,23 милиона динара за бесплатан опоравак и рехабилитацију пензионера у бањама и већ почетком године треба да буду утврђени услови које ће корисници морати да испуњавају у погледу висине пензије да би могли да конкуришу за бесплатан одлазак у бању.

Весна Анастасијевић

ИЗ ФОНДА ПИО

Привремена обустава породичних пензија

У последње време било је коментара и недоумица у вези са привременом обуставом породичних пензија средњошколцима и студентима.

Фонд за пензијско и инвалидско осигурање привремено обуставља исплату породичних пензија студентима – корисницима овог права, с 30. септембром и ова обустава траје до доставе потврде о редовном упису наредне године. Дешавало се да студенти не упишу наредну годину а да им новац буде исплаћен, па

је Фонд ову одлуку донео да не би дошао у ситуацију да потражује средства која је исплатио, а која обухватају и судске трошкове приликом повраћаја.

Фонд је, подсећамо, продужио рок за подношење потврда о редовном упису на студије до 30. новембра, зато што су одређене високошколске установе помериле датум уписа до краја новембра. Свакоме ко донесе потврду о редовном упису одмах престаје да важи привремена обустава и успоставља се испла-

та породичне пензија. Уколико студент – корисник породичне пензије не достави доказ о уписаној години у поменутом року, покреће се поступак за доношење решења о престанку права на породичну пензију.

Привремена обустава за средњошколце – кориснике породичних пензија спроводи се са 31. августом, с обзиром на то да школска година траје од првог септембра текуће до краја августа наредне године.

Ј. Оцић

Одговори на сва питања

Радина Тодовић,
државни секретар,
и Зоран Милошевић,
помоћник министра
у Министарству рада
и социјалне политике,
тумачили одредбе
новог Закона о ПИО

Удружење пензионера Града Новог Сада организовало је, 13. децембра, у својим просторијама у Поштанској 3, изузетно успешну трибину о Предлогу измена и допуна Закона о ПИО који чека на усвајање у Народној скупштини Србије.

– Могу да изразим задовољство што смо успешно одржали ову трибину којој је присуствовало око 120 људи, углавном активиста из месних организација нашег удружења, иако ју је пратило и запажено интересовање медија. О великом интересовању учесника за тему трибине говори и податак да су гостима, Радини Тодовић и Зорану Милошевићу, постављена многобројна питања, на која су добили веома стручне одговоре дате популарним и приступачним речником. Када је реч о Предлогу новог Закона о ПИО, очекујем да ће он бити усвојен у Скупштини Србије до краја године, јер су сада сви његови елементи утврђени, а и Влада Србије га је усвојила у Предлогу. То практично значи да наши пензионери могу очекивати три повећања својих припадности у наредној години, у јануару, априлу и октобру – рекао је Момо Чолаковић, председник Удружења пензионера Града Новог Сада и шеф посланичке групе ПУПС-а у српском парламенту.

Радина Тодовић и Зоран Милошевић одговарали су са пажњом на сва питања присутних, трудећи се да буду што јаснији у објашњењима

Радина Тодовић, Момо Чолаковић и Зоран Милошевић

најзначајнијих одредби новог закона.

– Дошли смо да информисемо наше пензионере о томе шта се мења у Закону о ПИО и да кажемо шта је позитивно у њему. Ово је најблажа могућа реформа система ПИО која је тренутно могла да се уради, то су потврдили и ММФ и Светска банка. Они су очекивали да уведемо пенале за ранији одлазак у пензију, односно питали су зашто у тим случајевима нисмо предвидели смањење пензија, и зашто нисмо изједначили жене и мушкарце у стажу потребном за пензионисање. Присутне смо информисали и да смо посебним категоријама, као што су полицијски службеници, запослени у БИА итд. на неки начин смањили обим права, тако да сада и они носе последице економске кризе у земљи. Спремна сам да одем у свако село у Србији, где се овако организује трибина, да бих им до танчина објаснила шта се мења у закону, пошто сам приметила да су људи доста дезинформисани и због тога се труде да што пре оду

у пензију. Закон је комплексан, и када се нешто из њега извуче из контекста, то збуњује наш народ – нагласила је Радина Тодовић.

Она је појаснила да ће осигураници и од 1. јануара одлазити у пензију под истим условима као и до сада, мушкарци са 65 година живота и 15 година оствареног стажа осигурања (са плаћеним доприносима), а жене са 60 година живота и такође 15 година стажа. Промениће се и помераће се само старосна граница за оне који имају пун стаж. Поступно, по четири месеца годишње, до 2023, па ће уместо са досадашњих 53 године живота, осигураници – и мушкарци и жене, када наврше пун стаж осигурања (мушкарци 40 година стажа, а жене 38, с тим да ће за њих помераће границе почети од 2013) моћи да остваре пензију са 58 година живота. Такође, право на породичну пензију жене ће остваривати са 53, а мушкарци са 58 година.

Присутнима је предочено и да минимална пензија не сме пасти испод 27 одсто просеч-

Занимљиви одговори

За висину обрачунате пензије потпуно је свеједно да ли ће осигураник отићи у пензију дан пре или дан након доношења новог Закона о ПИО, јер се и општи бод који служи за одређивање пензије повећава на исти начин као и пензија, па ако се обрачун са повећањем пензије не изврши кроз општи бод, то ће бити урађено за исти износ кроз исплату пензије. Продужио се и век уживања пензије у Србији пошто, на основу последњих података Фонда ПИО, у просеку, мушкарци користе пензију 16, а жене 18 година.

не зараде, и да ову групу пензионера од 1. јануара очекује прво повећање пензије за један одсто, а пољопривредне пензионере за осам посто, и затим усклађивање од два процента, као и све остале пензионере.

Зоран Милошевић је истакао да то није велико повећање, али да је исплата таквих пензија сигурна, за разлику од праксе неких земаља у окружењу које пензије грађанима исплаћују само у оноликом проценту у којем су прикупили новца од доприноса. Рецимо, ако неко има пензију 100 евра, а држава је прикупила само 60 одсто средстава од доприноса, пензионеру се исплаћује само 60 евра пензије без икакве даље обавезе државе према њему.

Милошевић је, такође, информисао присутне и да је РФ ПИО предузео много опсежних активности да сву имовину Фонда врати у свој посед (бање, РХ центри...), па очекује да ће у једном кратком периоду доћи и до коначног регулисања свих питања када је реч о имовини Фонда.

Мирослав Мектеровић

РФ ПИО помаже Краљеву

У акцију помоћи земљотресом погођеном подручју Краљева укључили су се и запослени у Фонду ПИО. После чланова Управног и Надзорног одбора Фонда који су одлучили да издвоје по 5.000 динара, и сви запослени су се у корист Краљевчана одрекли по једне новембарске дневнице. На тај начин је обезбеђено око четири и по милиона динара за помоћ пострадалима од земљотреса.

Развојни кредити у Косјерићу

Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде, Фонд за развој пољопривреде општине Косјерић и пословне банке потписали су уговор о дугорочном кредитирању учесника у пољопривредно-прехрамбеној производњи.

Општински фонд за развој пољопривреде учествује са 60 милиона динара, а ратарима, воћарима и сточарима намењено је 20 милиона динара кредита. Појединци могу добити кредит у износу 5.000-20.000 евра, и то на период од пет година, са годишњом каматом од четири до пет одсто.

Подршка руралном развоју

Министар пољопривреде, шумарства и водопривреде, Саша Драгин, посетио је 13. децембра пољопривредно газдинство Стевана Мирковића у Челареву и уручио му решење о добијању субвенција по Уредби за подршку руралном развоју кроз инвестиције у пољопривредна газдинства. Ово газдинство је добило бесповратна средства од Министарства пољопривреде за изградњу хладњаче, у вредности око пет милиона динара. Цела инвестиција износи око 16 милиона динара.

За ову уредбу намењено је скоро милијарду динара, а до сада је исплаћено више од 700 милиона динара, од чега је око 200 милиона опредељено за складисне капацитете.

Сарадња на тремеђи

Делегација Владе Војводине, на челу са председником Бојаном Пајтићем, сусрела се 7. децембра у Темишвару, у Румунији, са званичницима Жупаније Тимиш. Разговарало се о прекограничној сарадњи у области отварања међународног граничног прелаза у Јаши Томићу и модернизацији граничних прелаза у Накову и Мокрину, затим о привредној, културној и сарадњи у области туризма.

Договорено је да се у наредној години уради студија изводљивости за триплекс индустријски парк – Беба Веке у Румунији, Кибе Хаза у Мађарској и Мајда Раба у Србији, који ове три државе намеравају заједнички да изграде. Према речима председника Савета Жупаније Тимиш, Константина Остафићука, румунски партнери су свој део студије изводљивости за овај парк већ урадили, а када то учине и српски и мађарски партнери, до краја 2011, приступиће се изради генералног плана за који ће средства из Војводине бити издвојена на основу ИПА програма из ЕУ. На скупу у Темишвару било је речи и о изградњи Коридора 11, који би повезао луку Бар, преко Србије, са Темишваром и Жупанијом Тимиш.

Бојан Пајтић је истакао да је са обе стране границе наглашено интересовање људи за посао као и за проток робе и капитала, те је због тога потребно стварање техничких и инфраструктурних услова за даљу сарадњу.

Војвођанска делегација посетила је и Савез Срба у Темишвару, који је у жеку припрема за обележавање двеста година од рођења Доситеја Обрадовића (рођен у Чакову у данашњој Румунији) и том приликом је договорено да ће се код румунских власти инсистирати на примени принципа реципроцитета по питању образовања Срба у овој земљи.

Дунавска стратегија

У Голупцу је 13. децембра свечано обележено усвајања Дунавске стратегије Европске уније. Република Србија је, као подунавска земља, активно учествовала у припреми овог макрорегионалног документа. Европска комисија је усвојила ову стратегију

9. децембра и упутила је Европском парламенту, који би требало да је усвоји идуће године. Стратегија садржи и акциони план, где су дефинисане области које ће се развијати и унапређивати, а једна од њих је и заштита животне средине. Београд се у акционом плану наводи као град у којем треба решити питање пречишћавања отпадних вода. На овај начин би се решио проблем 70 одсто отпадних вода у престоници. Стратегија се односи на државе дунавског слива и њихове непосредне суседе – Немачку, Аустрију, Словачку, Чешку, Мађарску, Словенију, Румунију, Бугарску, Хрватску, Србију, Босну и Херцеговину, Црну Гору, Молдавију и Украјину.

Скупљи живот у октобру

Цене на мало робе и услуга у новембру 2010. године у просеку су повећане за 1,8 одсто у односу на претходни месец. У новембру 2010. године у односу на исти месец 2009. цене на мало су повећане за 10,8 одсто. Исти проценат повећања цена на мало (10,8 одсто) забележен је и у односу на децембар 2009. године.

Трошкови живота у новембру 2010. године у односу на претходни месец виши су за 1,7 одсто. У новембру 2010. у односу на исти месец 2009. године трошкови живота су повећани за 9,5, а, у односу на децембар 2009. године за 9,6 одсто.

Најтраженија помоћ у кући

Услуге 667 геронтодомаћица, чији рад финансира град Београд, тренутно користи 2.000 већином слабо покретних и непокретних суграђана, док је 1.000 њих на листи чекања. Право на помоћ у кући имају стари и болесни, којима сродници не могу да пруже потребну заштиту у стану, а цена ове услуге износи 1.100 динара. Влада и велико интересовање жена за овај одговоран посао. Геронтодомаћице пролазе озбиљну едукацију са социјалним радницама, психолозима и запосленима у Геронтолошком центру Београд. Иначе, овај вид отворене социјалне заштите установљен је 1987. године и постоји у 14 београдских општина.

Ада Циганлија трећа по лепоти

Београдска Ада Циганлија нашла се међу три најлепша градска острва света на ранг-листи светске интернет путничке агенције Виртуел турист.

Испред београдског излетишта и купалишта налазе се само острво Светог Луја у Паризу и острвце Кампа на Влтави у Прагу.

На овој листи, Свети Луј је наведен као пример француског осећаја за меру, Кампа је описана као најромантичнији део Прага, а београдска Ада Циганлија окарактерисана је као сан снова свих спортских ентузијаста.

У образложењу је наведено да наша Ада има све спортске капацитете, од скијања и фудбала на води до пеинтбола и педалина.

Исплата пензија

Исплата првог дела новембарских примања пензионерима из категорије запослених почела је 10. децембра.

Пензионери самосталних делатности примили су целе новембарске пензије 3. децембра. Бившим пољопривредницима први део припадљности за октобар исплаћен је 7. децембра.

Обележен Дан волонтера

Црвени крст Крагујевца је, поводом 5. децембра, Светског дана волонтера, организовао свечаност на којој су уручена признања и захвалнице најзаслужнијим појединцима и институцијама који својим добровољним радом дају допринос друштву. На свечаности је наглашено да је Крагујевац, према броју волонтера, на једном од водећих места у Србији.

Волонтерима Крагујевца, како појединцима, тако и представницима институција у клубу „Дуга“ Градске организације Црвеног крста, додељена су заслужена признања за дугогодишњи и несебичан допринос побољшању услова живота одређених друштвених категорија. На свечаности су уручене награде и ауторима најбољих радова на конкурс „Један пакетић – много љубави“, који ће се продавати у виду честитки. Тим новцем биће обезбеђени новогодишњи пакетићи за социјално и здравствено угрожене малишане.

РАЗГОВОР СА БОЖИДАРОМ ЦЕКИЋЕМ, ПРЕДСЕДНИКОМ САВЕЗА ИНВАЛИДА РАДА СРБИЈЕ

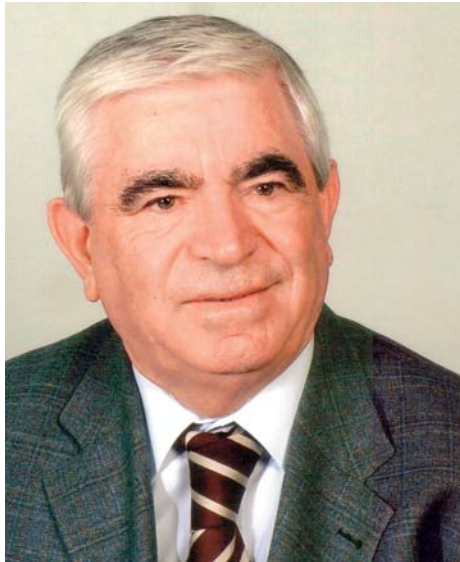
Прописе треба доследно примењивати

Заштита права и здравствена заштита инвалида рада и особа са инвалидитетом не сме да се помиње само поводом обележавања њиховог дана

– У последње време донето је више законских прописа који непосредно или посредно утичу на живот и рад инвалида – каже на почетку разговора за „Глас осигураника“ Божидар Цекић, председник Савеза инвалида рада Србије (СИР) и члан савета Владе за инвалидска питања. – Није проблем у прописима, мада се још ради на побољшању појединих решења, већи је, по мом мишљењу, проблем то што се они у пракси не спроводе доследно. Такође је веома важно да они на које се ти прописи односе буду обавештени о свему и да тачно знају која су њихова права. Да би се то постигло, ми стално радимо на информисању својих чланова. Само ове године одржано је осам округлих столова на те теме у Крагујевцу, Параћину, Алексинцу, Бору, Мајданпеку, Београду... – објашњава Божидар Цекић.

Када је реч о Закону о раду, наш саговорник сматра да су поједине његове одредбе веома рестриктивне када је реч о инвалидима рада:

– Тај закон је елиминисао другу и трећу категорију инвалидности, тако да инвалидску пензију могу да добију само људи са 100 одсто телесног оштећења. Сви они који се повреду на раду и имају само неки

Божидар Цекић, председник СИР Србије и члан Савета Владе

процент телесног оштећења према слову тог закона немају никакву могућност за пензионисање. С друге стране, сви знамо у каквим су условима наше фирме радиле, односно пропале последњих година, и колико је било технолошког вишка међу радницима. Неписано је правило да у таквим околностима из фирме прво оду такви радници, а када треба да се врате, или се врате последњи или се не врате уопште – јасан је Божидар Цекић.

Закон о запошљавању и рехабилитацији особа са инвалидитетом, према његовом мишљењу, односи се и на инвалиде рада:

– Треба и мора и ова категорија да буде обухваћена законским прописима о рехабилитацији и запошљавању особа са инвалидитетом, поготово они инвалиди рада који се налазе на евиденцији Националне службе за запошљавање. Већ сам рекао како су они остајали без посла приликом стечајних поступака, а никако не смемо заборавити да међу њима има врних стручњака. Такође се мора рећи да међу инвалидима рада има доста релативно младих људи који за кратко време које су провели на послу пре него што су се повредили нису успели да реше стамбено питање, имају децу која су још у основној школи... Немамо сасвим прецизну евиденцију јер је до података тешко доћи, али према сазнањима која имамо, до сада је веома мали број њих успео да се запосли.

Јер, какав год закон био и колико год био добро написан, незаобилазна је чињеница да ће сваки послодавац, који наравно може да бира кога ће да запосли, радије примити здравог радника него особу са инвалидитетом. Поготово када је велики број незапослених и када стално на тржиште рада пристижу нове генерације младих, образованих људи у потрази за послом, па су они који га нуде у ситуацији да бирају кога ће да приме – наглашава наш саговорник.

Због свега овога основни задатак СИР је да током целе године настоји да на све начине помогне својим члановима и обавести их о правима и могућностима које им се пружају.

– Заштита права и здравствена заштита инвалида рада и особа са инвалидитетом не сме се помињати само поводом обележавања Дана инвалида, већ је то посао који се обавља непрекидно, и ми као организација то и настојимо да радимо. Треба рећи да је међу 450.000 пензионера који примају мање од 15.000 динара месечно највише управо инвалида рада јер они имају за око трећину мање пензије од старосних пензионера пошто немају пун радни стаж. Морам да нагласим да они нису у тој категорији својом вољом или кривицом, и да велика већина, више од 90 одсто инвалида рада свакодневно користи и по неколико врста лекова које често немају чиме да плате јер су им пензије минималне. Зато ми као Савез стално настојимо да организације инвалида рада „уђу“ у финансијске планове свих институција: од државних до локалне самоуправе, да бисмо за своје чланове обезбедили бар неку помоћ. Наши захтеви су више него оправдани и настојимо да се они реализују у границама могућности локалних и државних власти, односно не тражимо ништа неоствариво – појашњава за наш лист Божидар Цекић, председник СИР Србије.

Весна Анастасијевић

Добра сарадња

Божидар Цекић је посебно нагласио одличну сарадњу са Министарством рада и социјалне политике, министром Расимом Љајићем и Владимиром Пешићем, помоћником у Сектору за заштиту особа са инвалидитетом.

Иначе, на последњој седници Скупштине СИР Србије делегати су председника Цекића предложили за одликовање Орденом светог Саве првог реда за дугогодишњи успешан рад, ангажовање и резултате постигнуте на подизању угледа и утицаја Савеза инвалида рада Србије.

Исправка

У прошлом броју „Глас осигураника“ грешком је објављено да је годишњој Скупштини СИР присуствовао потпредседник Владе Србије, др Јован Кркобабић. Извињавамо се нашим читаоцима, др Кркобабићу и члановима СИР.

Обележен 3. децембар

У организацији Савеза инвалида рада Војводине, а под покровитељством председника покрајинске Владе, др Бојана Пајтића, у Бачкој Паланци свечано је обележен Међународни дан инвалида

Поздрављајући госте и учеснике ове лепе свечаности, председник СИР Војводине, Стана Свиларов, подсетила је да инвалиди рада у Покрајини већ готово две деценије обележавају овај дан:

– То радимо на свим нивоима организованости промовишући права и достојанство особа са инвалидитетом и борећи се да та права, гарантована разним законима и осталим актима, не остану само у параграфима, него да се спусте у реални живот. Једно од свакако најважнијих права – право на економску и социјалну сигурност и пристојан живот остварује се делимично и кроз примену Закона о рехабилитацији и запошљавању особа са инвалидитетом.

Стана Свиларов је навела податке Покрајинске службе за запошљавање према којима је у првом полугодшту 2010. године (док није почела примена овог закона) у Војводини запослено 220 инвалида, а да је од јула до краја октобра посао добило њих 970. Укупно је, дакле, близу 1.200 особа са инвалидитетом у овој години добило прилику да раде, зараде, и остваре своју основну потребу да буду равноправни чланови друштва.

У име Владе Војводине присутнима се обратила Новка Мојић, покрајински секретар за социјалну политику и демографију, која је говорила о сталној буџетској подршци великом броју удружења, па тако и инвалидима рада.

– За сада је то мало пара за све – рекла је она – али се искрено надам да ће за социјалну политику Покрајине бити све више средстава и за то ћу се залагати пошто је наше опредељење да се помогне људима који су социјално угрожени.

Новка Мојић је нагласила да Влада Војводине такође спроводи одредбе Закона о рехабилитацији и запошљавању инвалида и пружа пример осталим институцијама. У сваком секретаријату се, у склопу систематизације, запошљавају

Новка Мојић

људи са инвалидитетом, а у Секретаријату за социјалну политику и демографију већ ради њих двоје.

И директор Покрајинског фонда ПИО, Славко Имрић, изразио је задовољство што су дугогодишњи напори, нарочито у последње две године, крунисани овим законом који већ даје резултате.

– Осим ових свечарских прилика, наши радни контакти, у којима настојимо да разрешимо нека од питања која би вам живот учинила лакшим, много су чешћи. Као што знате, Фонд ПИО, са свим својим организационим деловима, јесте институција која је дужна да вам у сваком тренутку помогне да лакше остварите своја законом прописана права – подсетио је Имрић.

О улози Фонда, чији су лекари вештаци у саставу комисија за процену инвалидности у оквиру филијала Националне службе за запошљавање, говорио је начелник Одељења за медицинско вештачење у Покрајинском фонду ПИО, др Милорад Орловић. Он је нагласио да се захваљујући Закону о рехабилитацији и запошљавању особа са инвалидитетом штите људи који имају одређен степен оштећења здравља, а који по Закону о ПИО не могу да остваре право на инвалидску пензију. Доктор Орловић је укратко упознао присутне са садржајем трибина које Покрајински фонд, у сарадњи са организацијама инвалида рада и општинским удружењима пензионера, организује под називом „Разговор са лекаром вештаком“, нагласивши да на тим сусретима корисници добијају одговоре

Славко Имрић

на сва питања из домена медицинског вештачења.

Добро здравље и веће могућности за запошљавање, као и бољу подршку друштва овом делу популације пожелела је и Јелена Чешљевић, потпредседник Свеза самосталних синдиката Војводине, док је председник општине Бачка Паланка, Драган Бозало, подсетио и на друге организације и удружења којима помаже локална заједница. По његовим речима, челни људи општине улажу велики труд да социјална заштита буде истакнута у буџету, а помоћ је сваке године све значајнија.

Станко Нимчевић, члан Извршног одбора Савеза инвалида рада Србије, поздравио је учеснике ове манифестације у име председника Републичког СИР-а, Божицара Џекића.

Изражавајући захвалност гостима који су дошли у име власти и институција, Стана Свиларов је пожелела наставак добре сарадње не само на покрајинском, већ и на републичком нивоу, посебно са ресорним Министарством које кроз пројекте финансира активности ове хуманитарне организације.

У склопу уметничког дела обележавања 3. децембра први пут ове године одржана је смотра хорово општинских организација инвалида рада. Наступили су Грандулички бисери из Зрењанина, под руководством Наде Баран, Певачка група Сомбор, предвођена Аницом Ђурђев, те Златни глас из Шида чији је уметнички руководилац Снежана Лазивић.

Ика Митровић

ОДРЖАНА КОНФЕРЕНЦИЈА О БЕЗБЕДНОСТИ И ЗДРАВЉУ НА РАДУ

Примена нових прописа

Најважније је стално утврђивање и процена ризика, као и спровођење мера превенције

У организацији Центра за развој људских ресурса и менаџмент – МНГ центар д.о.о., 24. новембра, у хотелу „Палас“ у Београду, одржана је Конференција о безбедности и здрављу на раду. Будући да су уведени

цу да постоји и 600.000 радника „на црно“ које треба заштитити. Такође је нагласила важност добре комуникације између запослених и послодавца, као и то да акт о процени ризика треба допунити антистрес програмом. Када је реч о злостављању на послу, по мишљењу Вере Божић Трефалт треба разликовати стварно мобингованог од особе која сматра да је злостављана. Коментаришући Закон о волонтирању, који је недавно усвојен, она је иста-

око 21.000 њих чека на процену статуса. Циљ закона, како је нагласио, јесте да особе са инвалидитетом буду сврхисходне у друштву, да приходују и привређују. Проф. др Миловановић је нагласио и да комисију оптерећује такозвана легална махинација Закона о запошљавању ОСИ, која је примећена приликом искоришћавања већ постојећих људских ресурса у појединим предузећима, али да другостепена комисија Фонда ПИО решава тај проблем.

Међународни дан инвалида

Србија је, као и друге земље, 3. децембра обележила Међународни дан особа са инвалидитетом. Подаци Министарства рада и социјалне политике показују да је готово 70 одсто особа са инвалидитетом сиромашно, док је запослених свега 13 одсто. Према подацима НСЗ, радно место је у овој години пронашло око 4.000 особа. Од јула, када су РФ ПИО и Национална служба за запошљавање почели вештачење, поднето је 4.416 захтева. У НСЗ је отворена и посебна телефонска линија (011/3036-228). На том броју сви заинтересовани могу добити информације о поступку пријављивања на евиденцију, мерама и програмима за запошљавање, као и о процени радне способности.

Вера Божић Трефалт, директорка Управе за безбедност и здравље на раду

нови прописи (Закон о запошљавању особа са инвалидитетом, Закон о мобингу, Закон о заштити од дуванског дима, Закон о волонтирању), окосницу предавања чинила су управо питања и проблеми везани за ову тематику.

Директорка Управе за безбедност и здравље на раду, Вера Божић Трефалт, говорила је на тему безбедности и здравља на раду у прописима. Она је истакла значај везе између нових аката и области рада, али и чињени-

кла да ће се, с обзиром на то да пракса још не постоји, тек испољити проблеми који ће морати да се решавају.

Проф. др Александар Миловановић је у излагању о критеријумима за процену радне способности и утврђивању статуса особа са инвалидитетом (ОСИ) рекао да је нови акт о запошљавању таквих особа веома значајан јер у Србији постоји око 500.000 инвалидних лица која не могу да остваре пензију, али могу да раде. Од укупног броја ОСИ,

О процени ризика у спровођењу нових прописа излагала је проф. др Неда Јоцић. Она је нагласила да је најважније стално утврђивање и стална процена ризика и спровођење мера. Говорећи о превенцији, проф. др Јоцић је нагласила да су мере превенције хијерархијски распоређене, што је значајно приликом уграђивања мера у процес рада, а да је и едукација превентивна мера. Навела је и које су обавезе лица за безбедност и здравље на раду код запошљавања ОСИ.

Проф. др Петар Булат говорио је о тимском раду у реализацији нових прописа. У спровођењу нових прописа, РФ ПИО је, поред осталих, истакнут као најбољи пример како се мултидисциплинарни рад уграђује у нове прописе. Др Булат је рекао да се тимски рад у оквиру Закона о професионалној рехабилитацији и запошљавању особа са инвалидитетом најбоље огледа у процени инвалидности, односно у примени Правилника о ближем начину, трошковима и критеријумима за процену радне способности и могућности запослења ОСИ, у члану 4 који прописује тим за процену инвалидности. Он је подсетио да комисију за процену инвалидности чине лекар вештак, социјални радник, специјални едукатор, психолог и специјалиста медицине рада.

Јелена Оцић

Пекар, лекар, апотекар

Ускоро почиње да се примењује нови национални систем класификације занимања који ће се користити и приликом пописа становништва

Занимање се дефинише као „скуп задатака и дужности које лице обавља у свету рада“. Одређеном дипломом се стиче одговарајући образовни профил, али то не значи да је то и занимање. Та два појма се често грешком поистовећују. Дипломирани политиколог је профил, а новинар је, пак, професија.

Актуелна јединствена номенклатура занимања која се примењује у Србији сачињена је још 1990. године, у држави која више не постоји, а урађена је према систему из осамдесетих година прошлог века, односно према усмереном образовању и систему удруженог рада који је важио у СФРЈ. Та класификација, која је важећи стандард у евиденцијама у области рада, има више од 3.000 занимања и чини је пет томова који данас имају аналитичку вредност. С временом су се многа занимања угасила а појавила се нова, као што је низ менаџерских професија и оних из области информатике. Због тога је јасно да се важећи систем не примењује дословце у пракси јер је у сукобу с реалношћу. У

Србији, дакле, још не постоји званичан списак занимања који је примерен веку у коме живимо и привреди у оквиру које радимо.

Додуше, Скупштина СРЈ је још 2001. донела одлуку да се уради нова класификација професија, али тај пројекат није покренут све до краја 2007. године. Тада је најпре урађено пилот истраживање у 146 предузећа, а затим и у 1.267 организација. Пројекти су резултирали обимном листом занимања и неким са знањима у вези са психофизичким способностима потребним за обављање послова у оквиру појединачних занимања, затим у вези са ризицима који прате обављање одређених послова, средствима рада која се примењују, као и информацијама о томе да ли у оквиру неког занимања постоји контакт са људима, животињама, биљкама, материјалима или информацијама.

Пројекат израде новог националног система класификације занимања приводи се крају, и подразумева усаглашавање стандарда занимања у Републици Србији са Међународном стандардном класификацијом занимања (ISCO). Она се израђује сваких двадесет година, а пре две године урађена је нова која се користи и код нас. Неопходно је, међутим, да она буде примерена националним карактеристикама, специфичностима нашег образовног система, захтевима министарстава, и да обухвати занимања новијег датума. Нова номенклатура би

требало да буде готова до краја јануара 2011. године, а предвиђено је да се користи и приликом пописа становништва. У њој би, бар за сада, требало да се нађе шест стотина занимања. Многе професије које смо досад виђали на визиткартама и службеним легитимацијама постаће званичне. Тако ће се у области спорта први пут на листи занимања наћи фудбалер, рвач, боксер, спортски судија и агент. Такође ће и многе професије са енглеског говорног подручја задржати изворни назив, нпр. sales manager или shop asistant.

У опису занимања коришћени су и синоними и локални називи. За менаџера је употребљен термин руководица. Биће и новина – уводи се, на пример, и занимање председник политичке партије. Коначно ће и област информатике бити сврстана, те ће тако и званично постојати програмери, менаџери информатике... Родна једнакост је такође узета у обзир, па ће многа „мушка“ занимања приликом изговарања бити и у женском роду.

Нова номенклатура ће поспешити размену података са другим државама у домену рада и запошљавања и миграције. На изради овог пројекта учествује Републички завод за статистику у сарадњи са Националном службом за запошљавање, Министарством економије, Министарством просвете, Министарством рада, синдикатима и Унијом послодавца.

Јелена Оцић

САВЕЗ ПЕНЗИОНЕРА ВОЈВОДИНЕ ПРЕДЛОЖИО ИЗМЕНУ ПРАВИЛНИКА О БАЊСКОМ ОПОРАВКУ

У бању сваке пете године

На седници Скупштине Савеза пензионера Војводине, која је одржана 2. и 3. децембра у Врднику, донета је одлука да се Управном одбору Републичког фонда ПИО упути предлог за измену Правилника о друштвеном стандарду корисника пензија РФ ПИО. Предложено је да право на бањски опоравак о трошку Фонда пензионери који су већ једном били у бањи могу поново да остваре тек након истека периода од пет година.

Наиме, Милан Ненадић, председник Савеза пензионера Војводине, образложио је да је суштина њиховог предлога о продужењу „чекања“ на поновно коришћење овог државног бенефита – са досадашњих три на пет година, у томе да се омогући да поменуто право оствари што већи број пензионера Фонда који испуњавају услове за одлазак на бесплатан опоравак и лечење.

У дискусијама присутних чланова Скупштине изречене су неке недоумице у вези с „дискутабилним“ материјалним стањем једног броја пензионера који су искористили поменуто право. У вези с тим, Илија Шакић, директор Филијале РФ ПИО Нови Сад, подсетио је све у конференцијској сали „Термала“ у Врднику да ранг-листе за бесплатан одлазак на бањско лечење и опоравак сасвим објективно сачињава компјутер на основу бо-

довања кандидата, како је и предвиђено Правилником. Чланови општинских организација пензионера, који су присутни у комисијама, задужени су за то да на терену отклоне евентуалне грешке.

Слободан Гамбер, помоћник директора Покрајинског фонда ПИО, прецизирао је да Фонд има могућност да преконтролише материјално стање пензионера који се упућују у бање и РХ центре Србије само у делокругу оних новчаних принадлежности које им исплаћује РФ ПИО. Не

може се, међутим, контролисати оно што им исплаћују остале институције државе. За тај део посла, ипак, одговорност морају преузети пензионери делегирани у комисије при филијалама РФ ПИО.

Учесници Скупштине Савеза пензионера Војводине сложили су се, пак, да је досадашњи начин селекције кандидата приликом упућивања на бесплатан опоравак и лечење у српске бање и РХ центре најбољи и да га не треба мењати.

Мирслав Мектеровић

БЕРЗА САДНОГ МАТЕРИЈАЛА У НОВОМ САДУ

Расад по повољним ценама

На Новосадском сајму је, од 26. до 28. новембра, у сарадњи са Пољопривредним факултетом у Новом Саду и Друштвом воћара Војводине, одржана трећа Берза садног материјала на којој је учествовало око 40 излагача из Србије и Црне Горе. На овој манифестацији штанд је имало и Министарство пољопривреде, и на њему су заинтересовани могли да добију корисне информације о мерама и активностима које се спроводе за побољшање производње расада и воћа и винове лозе у Србији.

Посетиоци Берзе имали су прилику да по повољнијим ценама купе саднице, дендролошки материјал, семенску робу, репродукциони биљни материјал, као и средства за прихрањивање и заштиту биљака, минерална ђубрива и алатке за узгој и одржавање садног материјала.

М. Мектеровић

Бесповратно 128 милиона динара

Већ другу годину заредом покрајински Секретаријат за пољопривреду, водопривреду и шумарство расписује конкурс за доделу бесповратних средстава за реконструкцију и изградњу рибњака у Војводини. Лани је за ову намену, кроз 22 пројекта, уложено више од 106 милиона динара, а крајем новембра ове године Данијел Петровић, покрајински секретар за пољопривреду, потписао је уговоре са 26 корисника поменуте бесповратне финансијске помоћи у износу од 128 милиона динара. Десеторо је добило новац за реконструкцију постојећих рибњака, а 16 ће добије-

на средства утрошити за изградњу нових рибњачких површина.

Према речима Данијела Петровића, прошлгодишњим улагањем у ову пољопривредну делатност заустављен је пад производње и забележен благи раст у узгоју рибе у Војводини, а највећи успех постигао је Рибњак „Ечка“, који је добио и дозволу за извоз рибе на тржиште Европске уније.

Једини услов за добијање новца из овога програма био је да корисници имају решене имовинско-правне односе за земљу на којој се њихов рибњак налази, а висина средстава која су од

Секретаријата за пољопривреду добили као подршку, зависила је од величине рибњака – од 1,5 до 30 милиона динара.

Тренутно се у Војводини налази око 13.500 хектара рибњака, од чега се експлоатише око 12.500 хектара, а укупна производња са ове површине износи око 11.000 тона рибе. У покрајинском Секретаријату за пољопривреду у наредном периоду планирају и стимулисање развоја погона за прераду, сушење и филетирање рибе у војвођанским рибњацима.

М. Мектеровић

У ОКВИРУ АКЦИЈЕ „ОЧИСТИМО СРБИЈУ“

Отворено прво рециклажно двориште

Изградња рециклажних дворишта један је од најзначајнијих пројеката у оквиру акције „Очистимо Србију“ која се води у циљу унапређења система управљања отпадом у нашој земљи. Планирано је да током 2011. године буде

изграђено тридесетак оваквих дворишта, а прво је отворено прошлог месеца у селу Брзан, у општини Баточина.

Фонд за заштиту животне средине израдио је идејно техничко решење рециклажног дворишта чију изград-

њу финансирају локалне самоуправе и комунална предузећа. Рециклажно двориште, у којима ће посао наћи око хиљаду људи, представљају кључну инфраструктуру која треба да омогући развој примарне селекције отпада у

градовима и општинама у Србији. Поред тога, циљ је и да се омогући стабилан прилив сировина за рециклажну индустрију која се у последње две године интензивно развија.

М. Сантрач

СТАРИЈИ ЉУДИ ЖРТВЕ ПРЕДУБЕЂЕЊА О СОПСТВЕНОЈ (НЕ)СПОСОБНОСТИ

Наше тело може више

Изненађујућа научна открића и фасцинантни примери физичких могућности и у најпознијем добу

У старости је кућни праг највећа планина. Овако давнашња изрека описује ограничења поодмаклих година када човеку постаје тешко чак и из куће да изађе, а камоли нешто више. Оно што је народна мудрост свела на једноставну слику, савремена наука разлаже, анализира и тумачи у свим сегментима, да би упозорила на предрасуде и оспорила их.

Али, илустрација је увек убедљиво средство. Боб Лавентура, специјалиста за спортске и физичке активности старије популације и консултант при Националном центру Британске фондације за срце, проблем приказује кроз фотелју у средишту концентричних кругова који обежавају „зону комфора“ у одређеној старосној етапи.

Са 65 прија вам одлазак до продавнице, у посету пријатељима, возња колима, већ са 75 довољно вам је кућно окружење, соба и кухиња, евантуално башта, у осамдесет петој најудобније је и најсигурније у фотелји. Кругови се сужавају, спирала иде надоле, а што сте мање покретни губите контакте са околином, самим тим и самопоуздање и независност, док истовремено повећавате ризик од болести, изложио је једном приликом Лавентура за лондонски „Гардијан“.

Ма како нам се чинила сувопарна, статистика увек отвара очи. Па, тако, подаци говоре (према наводима британског Министарства здравља) да је само 17 одсто мушкараца и тек 13 одсто жена старијих од 65 година физички активно у довољној мери, а чак 44 одсто оних од 70 и старијих ни једном годишње не излазе у шетњу.

Можда ћемо лака срца прихватити чињеницу да што смо старији, све смо неактивнији, пренебрегавајући при том

пратећу истину да што мање радимо, више функција губимо. Наравно, и овде се понавља вечито питање узрока и последице, да ли смо мање активни зато што не можемо, или је управо обрнуто.

Ни модерна наука нема дефинитиван одговор на ове и сличне дилеме, поготово када је реч о тајнама и моћима организма човека од 85 или 90 година, али нуди занимљива, често фасцинантна открића која нагоне на даља суперспецијализована истраживања на ћелијском и молекуларном нивоу која за неупућене спадају у домен научне фантастике.

У научном погледу, људи старији од 85, иначе најбрже растућа старосна група, представљају најмање изучену skupину. Поготово недостају опсежније

ља и у такмичарским категоријама које су за две старосне лествице ниже од њене сопствене (90 до 95).

Њена физичка снага, спретност, гипкост и издржљивост су тако задивљујући да је Котелко, готово као медицински феномен, подвргнута пре неколико месеци детаљном испитивању на институту чувеног Мекгил универзитета у Монреалу, када су јој урађена разна мерења и тестирања и узет узорак мишићног ткива. Први резултати, пристигли јесенас, показали су да је можда одиста реч о чуду. По правилу, већ од 65 година нагоре, у појединим влакнима примећују се дефекти на митохондријама, главним метаболичким центрима и енергетским погонима организма. Код Олге Котелко није уочена ниједна промена.

Она је активнија од двоструко млађих од себе, а на новинарско питање колико се старом осећа, узвраћа да има енергију као кад јој је било 50, и да је и за њу то унеколико мистерија. Спортотом се бави, како каже, јер је забавно, одржава је у форми, пружа прилику за дружења и путовања. Захваљујући учешћу на многобројним шампионатима, пропутвала је свет, и то све у последње две деценије. Јер, можда најзанимљивији и најпоучнији део приче о бившој учитељици из Ванкувера, јесте да се спортски активирала тек у пензији. Почела је од софтбола, а атлетику открила тек са 77 година. И кренула да обара рекорде. Тек да видимо шта то значи – у трци на 100 метара на сениорским играма у Сиднеју њен резултат био је 23,95 секунди.

Овај пример свакако мења поимања о старењу, али уједно већини нас избацује из руку кључни „аргумент“ да је касно за спорт и вежбање, кад већ то нисмо чинили у младости. Не само да није касно, већ лекари кажу да је преко потребно, а често и спасоносно. У случају Олге Котелко, аргумент више за бављење спортом био је што је на тај начин хтела да избегне одлазак у старачки дом.

Д. Драгић

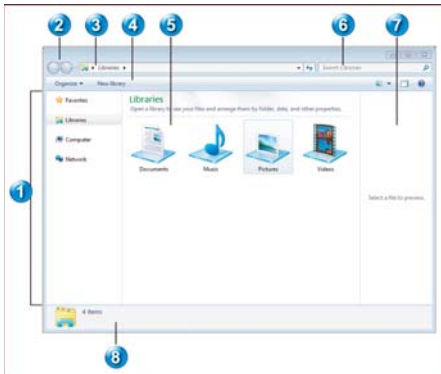

студије о дугорочним ефектима физичких вежби. Ова тема, заправо, тек улази на велика врата, како се старости приближавају „деца фитнес револуције из седамдесетих година“, запажа аутор опширног чланка недавно објављеног у „Њујорк тајмс магазину“, посвећеног „невероватној летећој деведесетогодишњакињи“, спортској сениорској рекордерки, 91-годишњој Олги Котелко. Канађанка украјинског порекла, једна од највећих светских атлетичарки, држи 23 светска рекорда у више дисциплина (скок увис, скок удаљ, бацање копља, диска, спринт), од тога неколико златних меда-

РАЧУНАЈТЕ НА РАЧУНАРЕ

Windows Explorer (1)

Windows Explorer је програм у коме видимо све меморијске јединице из којих се састоји наш рачунар (C, D, A, E ...), као и фолдере и фајлове који се на њима налазе. Windows Explorer је веома прегледан и до сваког податка можемо доћи врло једноставно. У њему можемо да видимо све програме које смо инсталирали на наш рачунар, као и податке које смо сами урадили у тим програмима.

- 1 – навигациони пано;
- 2 – дугмад **Назад/Напред**;
- 3 – адресна трака;
- 4 – командна трака;
- 5 – листа фајлова;
- 6 – прозор за претрагу;
- 7 – пано за приказ;
- 8 – пано са детаљима.

У програм Windows Explorer улазимо на три начина:

- А) из стартног менија поступак је:
 1. кликнемо на дугме Start;
 2. кликнемо на All Programs;
 3. кликнемо на фолдер Accessories;
 4. кликнемо на Windows Explorer.

Б) из опционог менија дугмета Start, поступак је:

1. кликнемо десним тастером миша на дугме Start;
2. у опционом менију изаберемо опцију Open Windows Explorer.

Ц) са десктопа (десктоп – радна површина је екран са својим иконама), тако што два пута кликнемо левим тастером миша на икону Computer, Предраг или Network која се налази на десктопу. Сваки од ових прозора биће приказан кроз Windows Explorer, само са различитом почетном позицијом у њему.

Напомена: Фолдер User's Files је системски фолдер који носи регистровано име корисника рачунара (у нашем случају – Предраг). У оквиру њега се налазе већ креирани подфолдери у које можемо

да смештамо фолдере и фајлове које смо сами креирали.

Када уђемо у Windows Explorer видимо прозор подељен на четири паноа:

1. **Navigation Pane** је навигациони пано који се налази са леве стране прозора Windows Explorer и користимо га да бисмо изабрали жељену листу – Favorites, Libraries, Computer и Network, као и фолдере и фајлове који се налазе у тим листама;

2. **Files List** је листа која се налази у централном делу прозора Windows Explorer и користимо је за преглед свих фајлова и фолдера који се налазе на неком уређају или фолдеру који смо отворили са леве стране у навигационом пану;

3. **Preview Pane** је пано који се налази на десној страни прозора Windows Explorer и користимо га за визуелни приказ одабраног фајла;

4. **Details Pane** је пано који се налази на дну прозора Windows Explorer и користимо га за приказивање свих детаља везаних за одређене фолдере или фајлове.

Навигациони пано

Навигациони пано састоји се из четири листе:

1. **Favorites** је листа са најчешће коришћеним фолдерима:

- а) Desktop – представља садржај екрана који се састоји из икона системских фолдера, али и пречица ка програмима, фолдерима или фајловима;
- б) Downloads – представља фајлове које смо скинули, „спустили“ са другог рачунара или интернета;
- ц) Recent places – представља листу докумената које смо мењали у скоријем временском периоду.

2. **Libraries** је листа (библиотека) у коју смештамо своје документе, слике, музичке, видео и остале записе. Састоји се из:

а) Documents – представља листу докумената које смо сами креирали: текстови, радни листови, презентације;

б) Pictures – представља листу слика (фотографија);

ц) Music – представља листу музичких фајлова (записа);

д) Videos – представља листу видео записа.

3. **Computer** – фолдер у коме видимо спољне меморије: хард диск C (уколико је подељен на партиције онда видимо D, E... у зависности од тога колико их има), дискету A и CD-ром D (ако диск има више партиција, онда CD видимо као E или F итд.) и USB (узима прво слободно слово абетецеде). Када кликнемо и отворимо жељени уређај или фолдер са леве стране, у централном делу се појављује његов садржај – подфолдери и фајлови.

4. **Network** – фолдер који нам омогућава рад у мрежи. Корисници чији су рачунари у мрежи могу да комуницирају између себе, да шаљу податке један другоме и да преузимају податке један од другог. У мрежи постоје подаци који су доступни другим корисницима, као и они којима други корисник уопште не може да приступи или им приступа уколико му је корисник чији су подаци дао шифру. Када кликнемо и отворимо фолдер Network са леве стране програма Windows Explorer, у централном делу се појављује његов садржај – рачунари који се налазе у мрежи.

Напомена: Када се са леве стране програма Windows Explorer, поред фолдера, појави стрелица у облику троугла, то значи да он има подфолдере. Ако кликнемо на стрелицу, они ће се приказати. Када кликнемо на стрелицу, можемо да видимо садржај фолдера (његове подфолдере), што не значи да смо ушли у њих. У фолдере са леве стране програма Windows Explorer улазимо само када једном кликнемо на њих (тада се они маркирају – поплаве) и њихов садржај (подфолдери и фајлови) појавиће се у листи фајлова на централном делу прозора.

Уколико у празном простору навигационог паноа кликнемо десним тастером миша и изаберемо опцију Show all folders, приметимо да је приказ у њему постао другачији. Све листе се тада појављују у фолдеру Desktop. Уз већ описане, видећемо и фолдере Control Panel и Recycle Bin.

Наставиће се

Предраг Јовановић

ШТА ДА РАДИТЕ КАД СТЕ НЕЗАПОСЛЕНИ А ИМАТЕ ВИШЕ ОД 50 ГОДИНА

Причајте са породицом, пријатељима, али без кукања. Тешко је, али песимизам и депресија не помажу... Испуните дан! До успеха сигурно нећете стићи ако седите у кући

Спремите се за нови живот

Као што дефиниција каже, „занимање је скуп послова и радних задатака које обавља једна особа која поседује одговарајућа знања, способности и вештине; занимање подразумева посао (радно место) који особа обавља ради стицања средстава за живот“. За читање овог текста „подразумева“ се да особе старије од педесет година немају радно место, то јест – да су незапослене и да желе и могу да раде.

Нови почетак

Најважније је када останете без посла да не паничите. Посматрајте прву недељу као део годишњег одмора. Одморите се! Шетајте што више! Причајте са породицом, пријатељима, али без кукања. Тешко је, али песимизам и депресија не помажу. Из искуства неколико наших саговорника најбоље је да већ у првој недељи средите „папирологију“, да се при-

јавите Националној служби за запошљавање (НСЗ). Обавестите све који можда могу да вам помогну да сте без посла – то није срамота, а и сада сте један од 700.000 и више незапослених који живе у Србији. Испуните дан! Будите свесни да нећете после недељу, две, месец, два пронаћи ново радно место. Просек у Србији за тражење посла је четири године. Не смете да се обесхрабрите. Ово је добра прилика да завршите неке дуго одлагане кућне послове.

Ако посматрате први дан без посла као нови почетак, већ сте ближи новом послу. Истина је да постоје млађи, али ви имате искуство, контакте, елан, па чак, због „вишка“ година, трудите се да покажете више.

Тактика

Док трагате за новим послом, припремите се на то да ћете можда радити нешто

што доскора нисте могли ни да замислите. Променићете навике, можда и радно време, средину свакако, упознаћете нове људе – све ће то бити једнако стресно као и губитак посла. Наш саговорник из интернет компаније Infostud.com, Бранислав Јовановић, скреће пажњу да морате бити спремни да прихватите другачији поглед на будућност и да схватите да је посао део живота који неће бити исти као онај на који сте навикли.

Под пресијом сте јер морате хитно доћи до новца. Једна од добрих тактика је да пронађете неколико „тезги“ – то јест, два, три хонорарна посла која ћете моћи да одрадите током једне радне недеље (подучавање, прављење колача или ајвара, писање – само се присетите својих пасија). Један од занимљивијих хонорарних послова за који се недавно појавио конкурс је „тајни купац“. Али, не смете

да дозволите да се препустите тим краткорочним решењима, нити да вас она ометају у тражењу правог посла. За оне храбрије: иако сте везани за родни крај, када тражите посао, размишљајте о целој држави а не о једном месту – могућности су много веће.

Средите биографију, листајте огласе, пријављујте се на конкурсе. Јовановић из Инфостуда саветује да је циљ да „одате утисак некога ко је способан али не и некога ко

Један евро дневно

Како преносе агенције, Љубљанчанин Алеш Церин, фармаколог и отац четворо деце, доказао је током два месеца да се може здраво хранити, уз трошак од само једног евра дневно. Промовисао је скроман и једноставан живот, покушао да утиче на повећање свести о глобалном сиромаштву али и претераној потрошњи земаља Запада. Церин је за то време живео од воћа и поврћа из сопствене баште.

би да ради све по сваку цену, и да је важно да будете у корак са временом", и додаје:

– Иако то делује као веома захтеван задатак, покушајте да у времену док трагате за послом похађате разне курсеве и обуке. Овакав начин усавршавања може вам одговорати јер на овај начин остаете у корак са млађима, а у исто време уживате у обавези и самом учењу.

Пут до успеха

Незапосленост може да разбије породицу, пријатељство, добре комшијске односе, здрав разум, а може човека и да „унапреди“. До успеха сигурно нећете стићи ако седите у кући. Ако се крећете међу људима, стећи ћете контакте, научићете нешто ново. Права је прилика да постанете волонтер Црвеног крста Србије, да учествујете у друштвено корисним пословима (као што ће то бити обавезно у Великој Британији за све који примају социјалну

помоћ), да се ангажујете више у вртићу, школи, цркви, месној заједници, општини, својој странци. Глобалне идеје реализујте на локалном нивоу. Боље да радите нешто што не доноси новац, него ништа.

Уколико сте изгубили посао, али имате отпремнину, размислите о похађању тродневне обуке „Пут до успешног предузетника“ коју организује Национална служба за запошљавање. Дефинишите идеју, закорачите у приватни бизнис, израдите бизнис план! Можда вас охрабри податак да је у последње две године у ову обуку било укључено више од пет хиљада лица старијих од педесет година, а да је субвенције за samozapošljavanje HCS добило више од шест стотина људи старијих од педесет.

Вребајте конкурсе за јавне радове; они су углавном намењени лицима која имају више од педесет година. Јавни радови се изводе у области инфраструктуре, заштите животне средине, уређења јавних површина, као и у културној делатности, уметности и у циљу помоћи особама са посебним потребама. Да би се радови спроводили, потребно је задовољити два услова: да радници буду са евиденције HCS и да радови буду од општег интереса за заједницу.

Откријте тајне интернета... Прелистајте огласе (infostud.com, lakodoposla.rs), сазнајте која су тражена занимања и друге информације које ће вам олакшати живот (nsz.gov.rs), прочитајте о искуствима других, пишите о својим искуствима.

За крај, неколико практичних савета. Мање гледајте телевизију – лако прогута човека. Штедите, али не баш по рецепту члана управе Савезне банке Немачке, Тила Зарацина, који је незапосленима предложио да штеде тако што ће се, уместо топлом, туширати хладном водом. Читајте књиге – оне су извор идеја. Посећујте сајмове запошљавања – можете пријатно да се изненадите. Веома је важно да одржите кондицију и мотивацију на нивоу. Породица је најважнија!

Ненад Мандић

САЈАМ УЧЕНИЧКОГ ПРЕДУЗЕТНИШТВА У КРАГУЈЕВЦУ

Идеје и перспективе младих

Најмлађи предузетници из Шумадије и Поморавља представили су своје производе и услуге на петом регионалном Сајму ученичког предузетништва који је одржан на „Шумадија сајму“ у Крагујевцу.

За око стотину средњошколских предузећа ово је била одлична прилика да вршњацима и посетиоцима сајма покажу како заједничко учење и практичан рад могу бити перспективни. Производња уникатних модних детаља, услуге чувања деце, еколошке кесе и здрава храна, само су део асортимана представљеног на овогодишњој берзи ученичког предузетништва. Најуспешнијима су додељене и награде за најбољи бизнис план, производ и презентацију предузећа. Покровитељ Сајма била је норвешка фондација „Бизнис иновејшн програмс“.

Један од важних сегмената овогодишње манифестације била је промоција samozapošljavanja младих, због чега су подршку најмлађим предузетницима пружили ресорна министарства и локална самоуправа.

Током седам година реализације програма ученичког предузетништва у овом пројекту је учествовало више од три и по хиљаде средњошколаца. Истраживања показују да је чак седамдесет одсто њих наставило школовање.

М. Сантрач

УТИЦАЈ СЛАНЕ ХРАНЕ НА НАШЕ ЗДРАВЉЕ

Највише соли у индустријским намирницама

Намирница	Угарђен садржај соли у 100г намирнице (g)
Пирошка са сиром	1,01
Кроасан са вишњом	2,02
Буреk са месом	2,28
Пирога	1,43
Палачинка	1,60
Жу жу	0,18
Палачинка са сусамом	0,20
Хлеб	1,75

„Семафор“ који упозорава

Према истраживањима, близу 50 одсто грађана Србије има повишен крвни притисак, а најчешћи узрок томе је „преслана трпеза“

Опште позната чињеница је да је правилна исхрана важан фактор у очувању здравља како појединца, тако и свеколике популације. Стога и Светска здравствена организација често спроводи глобална истраживања о томе који су то елементи у намирницама чије је прекомерно или неправилно коришћење главни узрочник здравствених тегоба код становништва. Наравно, неслави „шампиони“ у овом смислу су со, шећер и маст.

Пошто на нивоу Србије нису спроведена конкретна истраживања о просечној количини соли коју у организам исхра-

Садржај соли у „брзој храни“

Љубитељи пљескавица треба да знају да у просеку у 100 грама овог гурманлука уносе око 2,7 грама соли у организам; они који више воле ћевапе оптеретиће организам са 2,6 грама соли, у месном нареску „пронаћи ће“ око 1,7 грама, а највећи ужитак уз најмање соли – 0,46 грама, имаће ако поједу 100 грама беле вешалице. На трибини у Новом Саду чула се и утешна информација да у флашираној води наших произвођача нема здравствено опасних количина соли.

ном уносе наши грађани, а како ми по традицији, нарочито у зимском периоду, користимо намирнице „богате“ сољу, као што су шунка, сушене кобасице, кулени и друге „ђаконије“ из пушнице, да не заборавимо сарму, пихтије, прасетину и јагњетину, прихватићемо као посредни доказ о прекомерној употреби соли у нашој исхрани податке из здравствених истраживања који говоре да у Србији скоро 50 одсто (46,8 процената) популације има повишен крвни притисак – тј.

у просеку 140 са 90 јединица живиног стуба. У Војводини је стање још горе, а најдрастичније је у Новом Саду, у којем око 70 одсто грађана има виши крвни притисак него што би требало.

Опште је познато и да је повишени крвни притисак узрочник веома опасних обољења, као што су артериосклероза, инфаркт миокарда и шлог. Здравствени стручњаци су установили да је, осим неких других фактора као што су стрес или недовољна физичка активност, неправилна исхрана и прекомерно уношење соли у организам најчешћи узрок болести повишеног крвног притиска. Потврда за ово су и подаци из истраживања урађених у развијеним европским земљама, које су у дужем периоду спроводиле програм контроле уноса соли у исхрани становништва, а у којима је утврђено да су особе које су смањиле дневни унос соли за само неколико грама, по протоку одређеног времена имале и нижи крвни притисак, и обрнуто. Дакле, прекомерно коришћење соли у исхрани и болест повишеног крвног притиска (хипертензија) у директној су зависности.

Препорука Светске здравствене организације је да здрави људи не би требало да уносе у организам више од пет грама соли дневно, а они који имају нарушено здравље не би требало да конзумирају дневно више од три грама (једна кафена кашичица). Ради боље оријентације навешћемо да 100 грама хлеба садржи у просеку од 1,2 до 1,4 грама соли, оброци брзе хране око 1,6 до 1,8 грама соли, а неке врсте сирева и месних производа садрже два, и више од два грама соли у сто грама произво-

Са трибине „Со и здравље“ у Новом Саду

да. Др Атила Ченгери, покрајински секретар за здравство у Влади Војводине, истакао је на недавно одржаној трибини у Привредној комори Покрајине, на тему „Со и здравље“, да људи, конзумирајући само један оброк у ресторану ланаца брзе хране, а који се састоји од сланине, јаја и сира, унесу сву потребну дневну количину соли у организам.

Др Љиљана Трајковић Павловић, из Института за јавно здравље Војводине, нагласила је да наши грађани имају потешкоћа када желе да држе дијету са смањеним уносом соли у организам, коју им је препоручио лекар, јер морају да користе намирнице које се налазе на нашем тржишту а које углавном садрже веће количине соли од оних здравствено оптималних. Према њеним речима, и земље Европске уније, Америка, Аустралија, али и оне са Далеког истока училе су тај проблем и већ тридесетак година спроводе националне програме за редукују садржаја соли у намирницама. Наиме, установили су да се највише соли у организам унесе конзумирајући ин-

шњег државног програма за редукују уноса соли у исхрани становништва у Финској, где је, захваљујући овој широј акцији, употреба соли смањена за 30 одсто. То је резултирало снижавањем крвног притиска становништва у просеку од три до 10 јединица живиног стуба, што је опет смањило стопу смртности за 75 до 80 одсто, а и продужило очекивани животни век за шест година.

Основна алатка за борбу против прекомерне употребе соли из индустријски произведених намирница јесте њихово правилно декларисање, односно видно истакнута информација колики је садржај соли у њима. У Великој Британији иду чак дотле да ове намирнице декларишу помоћу „семафора“, тј. ако је садржај соли опасан по људско здравље, онда се цифра о количини соли исписује на црвеној подлози; наранџаста подлога упозорава купца на повећану количину соли, а зелена показује да је количина соли у тој намирници здравствено прихватљива.

Наравно, борба против прекомерног уношења соли приликом коришћења ин-

ВАЉЕВО

Амбуланта оправдала очекивања

Након двогодишње паузе, на иницијативу Удружења пензионера града Ваљева, Градског одбора ПУПС-а и уз подршку руководства филијале ПИО, ове године поново је почела да ради здравствена амбуланта у Дому пензионера. Испоставило се да је тај потез био оправдан јер за непуних седам месеци ова лекарска ординација броји већ 1.100 здравствених картона. Др Сања Симић, специјалиста опште медицине, која је у овој амбуланти радила и раније, каже да су се пре свега вратили стари пацијенти.

– Неочекивано брзо вратили су нам се пацијенти који су се овде лечили и раније. Имамо велики број и новопријављених, међу којима су и запослени и младе особе. Амбуланта ради по принципу изабраног лекара, као и све друге у оквиру опште службе Дома здравља у Ваљеву – каже др Симић и додаје да се размишља и о увођењу друге смене.

У овој амбуланти се у просеку дневно прегледа од 40 до 50 пацијената.

М. К.

Примамљиво али штетно

дустријске производе – скоро 70 одсто. Путем припреме оброка и досољавањем током јела, рачунајући и со природно садржану у намирницама, уносимо у организам око 30 одсто соли. Стога су се чланице ЕУ обавезале да ће у наредне четири године, кроз смањење соли у индустријски произведеној храни, умањити њен унос за 16 одсто.

На ову одлуку утицали су и подаци из здравствених истраживања која су показала да постоји корелација између смртности становништва и повећаног уноса соли у организам. У Јапану је то, рецимо, било изражено у повећаном броју умрлих од карцинома желуца.

Позитиван импулс овој стратегији у исхрани дају резултати тридесетогоди-

дустријски произведене хране, самим тим и борба за здравље нашег становништва, мора се водити интегрисано – дакле, осим здравствених радника, значајну улогу у томе имају и произвођачи и крупнији потрошачи (вртићи, студентске мензе, ресторани...), као и држава са својом законодавном активношћу.

Наши суграђани који су већ оболели од најраширеније незаразне болести – хипертензије треба да прихвате савет здравствених стручњака који је изнет и на поменутој трибини, да је сланост укуса на који се човек навикава, те да се на исти начин може и одвићи, тј. редуковати унос соли на здравствено прихватљиву количину.

Мирослав Мектеровић

Посне посластице

Фигаро штанглице

Време припреме: 30 минута

Састојци: два листа мањих обланди, 100 г сувих шљива (без коштица), 100 г сувих смокви, 100 г урми, 100 г печеног

лешника, 100 г сувог грожђа, шака млевених ораха, две кашике меда, 1/2 лимуна (сок), 1-2 кашике прах шећера, 100 г чоколаде, три кашике уља, још мало ораха (крупније млевених).

Припрема: Суво воће и лешнике ситно исецкати, помешати са орасима, шећером, медом и соком од лимуна па добро умесити. Равномерно распоредити масу на лист обланде и прекрити другим (оба листа иду ребрастим делом према унутра), па притиснути нечим тешким и оставити тако неколико сати. Истопити чоколаду на уљу па прелити преко колача и посути крупно млевеним орасима. Кад се глазура стегне, сећи штанглице. Ако се деси да горњи лист неће баш добро да се залепи, отопити још мало чоколаде, премазати њоме ребрасти део обланде, поклопити и поново притиснути нечим тешким на сат-два (у том случају глазуру ставити на доњу кору).

Шарена посна торта

Време припреме: 30 минута

Састојци: 650 г шећера, 500 г млевених ораха, пекмез од кајсија, 120 г какаа, екстракт од малине.

Припрема: Гушће укувати 500 г шећера са мало воде и томе додати млевене орахе. Све добро измешати, прокувати шећер са орасима док се не згусне, скинути га са ватре и масу поделити на три дела. Први део обојити са 20 г какаа, други оставити какав јесте,

а трећи део обојити са неколико капи екстракта од малине. На даску овлажену водом изручити сва три дела, па направити три коре за тарту. Прву кору премазати пекмезом од кајсија, ставити другу кору и опет намазати пекмезом, па ставити трећу кору и прелити глазуrom од какаа.

Глазура: укувати 150 г шећера, додати 100 г какаа, измешати и скинути са ватре, па мешати варјачом док се прелив не згусне.

Чупавци од чоколаде

Време припреме: 20 минута

Састојци: 200 г млевених ораха, 250 г шећера у праху, 250 г стругане посне чоколаде за кување, 50 г горке и јаке инстант кафе; шећер у праху и какао за посипање.

Припрема: За тесто помешати све састојке, додати мало нес-кафе и формирати куглице. Сваку куглицу разваљати у кратак ваљак, па уваљати у мешавину шећера у праху и какаа и тако направити дугуљасте чупавце. До служења држати на хладном.

Ледене бомбице

Време припреме: 30 минута

Састојци: 200 г млевених бадема, 250 г рендане посне чоколаде за кување, 50 г шећера у праху, 2-3 кашике ликера од менте (нане); за глазуру: 200 г чоколаде за кување; 100 г шећера у праху за посипање.

Припрема: Помешати бадем, шећер у праху, чоколаду и ликер, па месити док се маса не изједначи. Ако је преви-

ше тврда, додати још ликера. Направити куглице. Чоколаду отопити на благој ватри с мало воде, па у ту глазуру умакати куглице и ставити их на решетку да се оцеде и да се глазура стегне. Кад се просуше, уваљати их у шећер у праху.

Коцке с медом

Време припреме: 30 минута

Састојци: шоља меда, шоља воде, шоља уља, кашичица соде бикарбоне, брашна по потреби; за фил: две шоље шећера, три шоље млевеног кикирикија, три кашике уља, четири кашике вотке; за глазуру: 150 г шећера у праху, мало сока од лимуна, жута колачарска боја.

Припрема: Замесити тесто од меда, воде, уља, соде бикарбоне и брашна тако да не буде тврдо. Пећи кору на умереној температури док не порумени. Охладити и поделити на два једнака дела. За фил ушпиновати шећер са шољом воде да буде густ као за слатко. Додати кикирики, уље и вотку. Све умутити, охладити, па спојити коре филком. За глазуру умутити шећер у праху с лимуном, додати боју, прелити колач шећерном глазуrom и оставити да се глазура стегне и осуши. Колач сећи на шните или коцке.

Куглице од шаргарепе

Време припреме: 15 минута

Састојци: 400 г шећера, један дл воде, 500 г ситно нарендане шаргарепе, сок и ситно нарендана кора једног лимуна, кристал шећер за декорацију.

Припрема: У шерпу ставити шећер и воду. Кувати на лаганој температури да се мало згусне. Додати ситно нарендану шаргарепу, сок и нарендану кору лимуна. Све кувати док течност не испари. На тањир поређати масу у величини малих купуца и оставити да се суши 4-5 сати. Након тога правити куглице, посути ситним шећером и ређати у украсне корпице.

Припремила: С. С.

Можемо ли сви као они

Замисли стварно како би то било кад би свако давао све од себе у оном што ради и поломио се да постигне највише што може као они са рекетом у руци

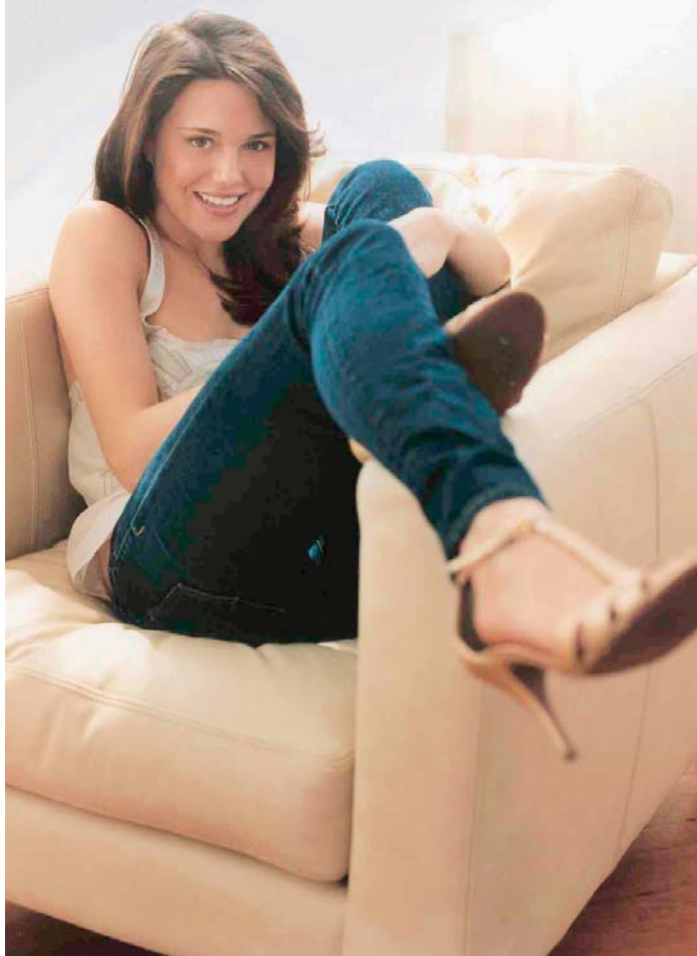
Јао, бакасице, јеси ли видела наше тенисере, који су цареви. Прваци света у тенису, бре, освојили Дејвис куп. Ма, нису добили чинију за салату, немој да се примаш на то што причају спортски коментатори, жаргон је то. А, иначе, тај пехар ти је најпрестижнија награда у свету тениса, а та „салатара“ има око шест килограма и сребрна је, направљена је још 1900. године. Наравно да је неки Дејвис дао да се направи да би се на њу уписивала имена светских шампиона, па кад је понестало места почели су да јој додају прстенове и тако је добила садашњи изглед. Неће код нас да остане заувек, него само ову годину, сем ако, дај Боже, и идуће године поново наши победе. Сад се баш воде расправе где ћемо да је чувамо тих годину дана, да људи могу да је виде а да јој се не деси ништа. Срби су то, довитљив смо ти ми народ, па ваљда зато и размишљају да је сместе у сеф Народне банке (што би био блам невиђени јер је сви излажу тако да свет може да дође и види је изблиза). Јесте осигуран тај пехар, и то на 400.000 долара, али можеш мислити кад би се „салатари“ баш овде код нас у Србији нешто десило! Као нестала, разбила се или шта год. Сто година, али буквално, а не као оно „нисам те сто година видела“, шета се по свету и сви је чувају и гледају, а сад код нас нека пакост да јој се деси или у сеф да је сакријемо.

Него, не верујем ја да то тебе баш толико интересује, не маш ти појма ни о гемовима ни о сетовима, видела сам кад си дошла да гледаш са мном финале пре неко вече и увек се на погрешном месту секирала због нашег играча, баш онда кад освоји поен. Него, ето, било ти мило да седиш са мном неколико сати, ретка ти је прилика да ме ухватиш толико дуго у кући. А нисам баш ни хтела о тенису и тенисерима да причамо данас. Ма не, добри су они момци, супер су стварно и све је то било много лепо кад су победили и кад је Ноле морао да објашњава нацији да је то као кад се освоји светско првенство у фудбалу. Чисто да би људи знали, јер плаши се он да много нашег света још није сасвим упућено у то како се рангирају та тениска такмичења.

Али ни то нисам хтела да причамо него ми се све нешто врти по глави оно што рече њихов селектор Обрадовић, то је онај што се најмање ошишао па не изгледа баш кроз ћелав, оног дана кад су славили пред градском Скупштином. Да су то они урадили за своју земљу и да су се стварно потрудили да то постигну за све нас и да тиме уствари поручују да свако у свом послу треба да се толико потруди па да кренемо напред и оставимо све кризе иза себе.

Баш ме нешто онако штречнуло кад је то рекао. Јер, човек је у праву, сасвим, кад мало размислиш. Замисли стварно како би то било кад би свако давао све од себе у оном што ради и поломио се да постигне највише што може као они са рекетом у руци. Ето, на пример, кад би сваки чистач радио свој посао као што Ноле и друштво играју тенис, улице би нам сијале од чистоће, све и да „несавесни грађани“ (а, је л' сам ово лепо рекла) бацају папириће и опушке где им се прохте. Или да

КАЖЕ МИ МОЈА УНУКА

тако раде у ГСП-у, па стизали бисмо свуда без проблема и не бисмо стајали на малом прсту леве ноге у превозу. Е, тек на даље да кренемо: радници у фабрикама (није да их баш нешто много имамо у последње време, али то што имамо); па онда професори у школама и њихови ученици да се труде да постигну најбоље што свако може; па замисли лекари, па сви они силни запослени на разним шалтерима у банкама, поштама... па тако све до главних фаца у фирмама и у земљи. Ма, какво „ирско чудо“, читала сам пре неки дан сасвим случајно како су се они својевремено извукли из чабра (а били су у сличном као и ми), све уз помоћ младих и образованих људи (видиш да су млади тамо негде по свету на цени и у њих се куну). Па зато уопште не видим да и ми то не умемо и не можемо. Само треба да хоћемо и верујемо у себе, и једни у друге, ко што су они у Виктора кад су га послали да игра одлучујући меч. Сви су се, причали су после, у себи тресли од страха, али њему то нису рекли. Е, сад, наравно да ће сви одмах рећи да би тако радили кад би знали да ће макар десети, ма какви, стоти део те лове да зарађују, а за ове платице које су више џепарац него било шта друго се већ и превише труде. А нико се не запита како су и уз колико муке и труда они дошли до толиких пара које зарађују.

Моја поента ти је, бакасице, ма знаш већ шта је поента, суштина целе приче, да се ми у овој нашој земљи више трудимо да отаљамо него да стварно урадимо посао и после нам „крив ђаво“ и „ови млади што нису ко некад што је била омладина“. Не купујем ја ту причу. Ни за какве паре.

Бака Мара

Рушење другог стуба

Финансијска криза и буџетска стиска натерала је неколико земаља ЕУ да приватне пензијске фондове – национализују

У Европској унији на помолу су велики спорови око пензија који ће бити предмет и посебног, дводневног самита, заказаног за другу половину децембра. Повод је „непослушност“ појединих земаља које су се, притиснуте финансијском кризом и буџетском стиском с једне, а ригорозним правилима ЕУ око висине унутрашњег дуга са друге стране, одлучиле на радикалан потез: да поруше, односно национализују „други стуб“ својих пензијских система и тиме практично пониште једно од главних постигнућа реформи које су обављене крајем деведесетих година прошлог и у првој деценији овог века.

„Ногу“ је прва повукла Француска (што је прошло готово непримећено у буци коју су изазвали масовни синдикални протести због повећања старосне границе за одлазак у пензију), која је из „Резервног пензијског фонда“ у дуговима оптерећени државни пребацила 36 милијарди евра.

Најдрастичнији потез повучен је међутим у Мађарској, где је „други стуб“, приватни пензијски систем у коме се накупило око 9,6 милијарди евра, директно миниран ултиматумом владе његовим члановима да до краја ове године своје рачуне пребаце у државни фонд ако не желе да изгубе право на државни део своје пензије.

Сличан, мада мање драстичан потез национализације приватног пензијског осигурања повучен је и у Пољској. Бугарска је то извела на сличан начин као Француска, као део пакета пензијске реформе. Тамошња млада индустрија приватних пензијских фондова била је принуђена да сама затражи да буде национализована, пошто није могла да одговори својим обавезама по новим правилима које је утврдила држава.

У свим овим случајевима, новац акумулиран у приватним фондовима практично је стављен на располагање државном буџету, чиме су ове земље успеле да се уклопе у правила ЕУ о процентуалном учешћу унутрашњег дуга према бруто

националном производу, који не сме да пређе 60 одсто.

Терен за овако драстичан „повратак у прошлост“ припремљен је после неуспеха иницијативе девет земаља које су у заједничком писму од бриселске централе ЕУ затражиле да се трошкови пензијских реформи не књиже у билансе јавног дуга и буџетског дефицита. Тај захтев, који су потписале Пољска, Бугарска, Чешка, Мађарска, Летонија, Литванија, Румунија, Словачка и Шведска је, међутим, одбијен, што их је натерало да проблем реше на поменути начин – делимичним или потпуним пребацивањем средстава са приватних фондова у државни.

Иако ЕУ има стандарде који чланице обавезују у многим областима, пензијски системи су у целости у националној надлежности. У корену данашњих проблема је пре свега чињеница да је систем државних пензијских система, устоличен у једном другачијем времену, постао недржив у новим околностима.

Основни принцип тог система је познат: државе су озакониле доприносе који се у фонд за пензијско осигурање обрачунавају приликом исплата зарада. Из тог фонда исплаћиване су пензије онима чији је радни век већ био завршен. Једноставније казано, они који раде издржавали су оне који су у пензији, под претпоставком да ће тај исти принцип функционисати и у будућности: да ће нова генерација запослених обезбе-

ђивати егзистенцију генерације која се пензионисала.

Проблем је у томе што је ово правило дефинисано у време када је у просеку четворо запослених својим издвајањима издржавало једног пензионера. У таквим околностима нису биле неопходне никакве резерве: пензијски фондови су истовремено и пуњени и трошени.

Демографске промене које су замах добиле почетком деведесетих – продужење животног века с једне стране, а опадање стопе рађања са друге, промениле су складни однос између оних који раде и оних који су издржавани, па је постојећи модел пензијског система доспео у кризу. Већина европских земаља је решење тог проблема потражила у постављању „другог стуба“ – у приватним пензијским фондовима са личним рачунима. Појединци су тиме стварали „личне резерве“ за старе дане и за ситуацију када ће, због тога што државни фонд има дугорочније обавезе према све већем броју корисника, пензије неизбежно бити мање.

Европа ће у догледној будућности бити у ситуацији да једног пензионера у просеку издржава само двоје запослених. Учестале реформе пензијских система у готово свим земаљама доказ су да формула која ће тај проблем решити још није пронађена. Отуда и нови талас – реформисања реформи.

Милан Бекин

Неколико источноевропских држава је, решавајући проблем редовних исплата пензија, посегло за приватним фондовима, али најдаље је у томе отишла Мађарска

Глобална финансијска и економска криза уздржала је стабилност јавних финансија у низу нових чланица ЕУ и довела у питање исплату пензија. Неке од земаља које су се нашле у таквој ситуацији виделе су решење у посезању за средствима приватних пензијских фондова. У овом смеру кренуле су Румунија, Словачка, Литванија, Летонија и Естонија, а најдаље је отишла Мађарска у којој се припрема фактичка национализација ових фондова.

Све ове земље су на разне начине почеле да ограничавају токове издвајања за приватне пензијске фондове, настојећи да их преусмере и њима закрпе рупу у државном фонду, али случај Мађарске је ипак засад јединствен. Влада наших северних суседа има чврсту двотрећинску већину, па позивајући се на тако „снажан мандат“ најављује или већ спроводи крупне промене које због далекосежности већ називају мађарским експериментом. Банкама и предузећима која се баве енергетиком и телекомуникацијама уводи се привремени порез на добит, а најављен је још низ сличних мера државне регулације и дистрибуционизма.

Једна од мера мађарске владе је и преусмеравање досад обавезног издвајања од осам одсто за приватне пензијске фондове – ова сума ће се од сада сливати у државни пензијски фонд. На овај начин у буџет државе ће се за само годину дана слити око

Мађарска пензијска (анти)реформа

1,25 милијарди евра више, чиме би се добрим делом могао покрити мањак средстава за текуће финансирање пензија. Ову меру владе политичари покушавају да подрже изјавама да људима треба да буде јасно да им пристојну пензију може обезбедити само држава.

Приватни пензијски фондови уведени су у Мађарској још 1997. године. Међутим, до краја јануара идуће године више од три милиона Мађара који улажу у ове фондове мораће да се одреде за приватни или за државни фонд. Ако се одреде да средства и даље улажу у приватне фондове, неће више имати користи од 24 одсто, колико им се од плата одбија за државне пензије, тј. неће имати право на државну пензију. Друга понуђена варијанта је да се одреде за државну пензију а да то што су уштедели у приватним фондовима

подигну и искористе за шта год хоће.

Поред Мађарске, најоштрије се на приватне пензијске фондове кренуло у Естонији, где се иде путем поступног снижавања обавезних издвајања за ову врсту осигурања за старост. Најпре је проценат издвајања из плата за приватне фондове снижен са шест на два одсто, а потом су привремено обустављена сва обавезна издвајања. За разлику од Мађарске, влада у Талину рачуна да ће се издвајања за ове фондове убрзо ипак обновити, то јест после консолидације државних финансија, што се очекује током следеће године.

Асоцијација мађарских пензијских фондова је план пензијске (анти)реформе владе означила као прикривену национализацију и најавила жалбу код европских институција. У Будимпешти су чак организоване прве упозора-

вајуће демонстрације против ове мере, а најављено је и њихово проширење и преношење на национални ниво уколико се ова намера владе заиста спроведе у дело почетком идуће године.

Има доста аналитичара који сматрају да су проблеми с буџетом само изговор да се терет редовне исплате пензија пренесе на генерације које долазе, на шта упозорава и Међународни монетарни фонд који овој земљи помаже још од децембра 2008. године. Чињеница је да се овим поступком извесно учинило само једно – проблем исплате пензија пренет је на плећа млађих генерација које ће морати да издржавају све већи прилив пензионера. А пошто је демографски биланс све лошији, то јест младих је све мање, а старих све више, тај терет ће младима бити много тежи него данашњим генерацијама.

Милан Лазаревић

ПРЕДСТАВЉАЊЕ КЊИГЕ „ОПШТА ГЕРОНТОЛОГИЈА – АНТРОПОЛОГИЈА СТАРОСТИ“

Треће и четврто животно доба

У Заводу за социјалну заштиту 3. децембра одржана је промоција монографије „Општа геронтологија – антропологија старости“, аутора проф. др Дејана Сумрака. Монографију је, уочи овогодишњег Сајма књига, објавило издавачко предузеће „Социјална мисао“. О књизи су овом приликом говорили издавач Радул Јовановић, проф. др Милосав Милосављевић, проф. др Мирослав Симић и проф. др Милош Немањић.

Монографија је превасходно намењена студентима социјалног рада и социјалне политике, као и студентима специјалистичких студија из ових области, али је, према мишљењу стручњака, драгоцен и другима који се баве старијом популацијом. Књига се бави свим битним питањима везаним за старост и старење, односно потребама и положајем старих људи и њихових породица, као и односом социјалног окружења и друштвених институција према глобалном проблему убрзаног старења популације. Аутор полази од претпоставки здравља и здравих

стилова живота у позном добу, а приоритет даје питањима услова живота и превентивним програмима и пројектима.

О теми старења сам аутор, Дејан Сумрак, каже:

– Старење као процес и старост као стање, како на индивидуалном плану, тако и старење популације, има шире друштвене апликације. Ве-

лики су изазови пред нашим друштвом у погледу пораста броја старих и смањења природног прираштаја, као и продужења животног века појединца. Тако данас говоримо не само о трећем животном добу (од 65 до 80 година), већ и о такозваном четвртом животном добу особа старијих од 80 година, са порастом броја стогодишњака.

И само представљање књиге оставило је утисак на све присутне, али и на аутора.

– За мене је презентација била изузетан догађај, не само зато што су се сви учесници изјаснили афирмативно о књизи, него ме је посебно радовало велико интересовање за тему коју монографија обрађује – наводи професор Дејан Сумрак. **Ј. Оцић**

УСТАНОВЕ ЗА СМЕШТАЈ ДУШЕВНО ОБОЛЕЛИХ ЛИЦА У ВОЈВОДИНИ

Рад у тешким условима

Према извештају покрајинског заштитника права грађана, урађеном након обиласка домова за смештај душевно оболелих лица у Новом Бечеју, Старом Лецу и Чуругу током октобра, закључак је да ове установе раде под отежаним условима, првенствено услед недостатка финансијских средстава, као и недовољног броја запослених стручњака у области здравствене и социјалне заштите, као и пратећег техничког и другог помоћног особља.

Наиме, основни проблем у раду ових установа је њихова пренасељеност, јер тренутно у њима борави за скоро 10 процената већи број корисника од постојећих расположивих капацитета. Да овај проблем мора што хитније да се решава говоре и процене управа и особља домова да стварни број њихових потенцијалних корисника превазилази укупан расположиви капацитет на територији АП Војводине. Конкретно, то значи да више од хиљаду особа

из ове друштвене групе имају потребу, а нису смештене у овакве установе или, пак, нису обухваћене неким другим видом социјалног збрињавања.

Одлагањем смештаја у дом, или немогућношћу његовог спровођења повећава се вероватноћа да ће душевно оболелим лицима, као и њиховим породицама, бити ускраћена и могућност остварења читавог низа законом загарантованих људских права у области соци-

јалне и здравствене заштите. Ова чињеница је посебно значајна с обзиром на улогу домова за душевно оболела лица у збрињавању и ресоцијализацији особа из психијатријских болница, након опоравка у њима, што би, по правилу, морало да се спроводи без одлагања. Надлежни органи, стога, морају предузети адекватне кораке да би се што пре превазишло поменуто стање – препорука је покрајинског омбудсмана.

М. Мектеровић

Недавно је из штампе изашао први број часописа „Мрежа“ у издању Центра за социјални рад из Шапца. Како каже Бранка Давидовић, директорка Центра, циљ издавача је да се читаоци боље упознају са правима и услугама које могу остварити, али и да сазнају са каквим се проблемима суочавају радници шабачког Центра за социјални рад и какве све препреке ваља „прескочити“ да би се дошло до жељеног циља. Часопис „Мрежа“ је отворен позив за сарадњу ради унапређења положаја грађана у локалној заједници.

Директорка Давидовић открива одакле овакав назив часописа:

– Центру је неопходно, да би у потпуности остваривао задатке, да буде умрежен са осталим значајним чиниоцима у локалној заједници, са њеним школама, здравственим установама, правосудним системом, полицијом, предшколском установом, све уз подршку локалне власти. Центар је у средишту мреже јер најчешће има улогу координатора и у њему или почиње или се завршава рад на одређеном проблему. Сарадња са осталим системима у мрежи је знатно унапређена последњих година, али ћемо је и даље развијати и усавршавати.

У првом броју часописа градоначелник Шапца, Ми-

ИЗ ШАБАЧКОГ ЦЕНТРА ЗА СОЦИЈАЛНИ РАД

Кренула „Мрежа“

лош Милошевић, између пређењу социјалне заштите осталог, говори о положају и креирању социјалне политике старих у овом граду, о уна-

Часопис посвећује пажњу и Саветовалишту за породицу и младе, које ангажује тим стручњака у превентивном раду кроз пружање бесплатних услуга грађанима и њиховим породицама. Читаоци се могу упознати са сервисом и услугама у локалној заједници: Сигурна кућа, мобилни тимови за неодложне и хитне интервенције, Помоћ и нега у кући, Кућа на пола пута, Фонд „Хумано срце Шапца“, Дневни боравак за децу и омладину са сметњама у развоју „Сунцокрет“...

Предмет истраживања је структура породица деце без родитељског старања и структура и положај старатеља одраслих и старих лица. Ту су и актуелности, реч корисника услуга и лични ставови.

У Центру за социјални рад, основаном пре четрдесет и седам година, у којем данас ради педесет и осам радника организованих у четири службе, посебно истичу спремност градске управе да помогне сваки вид унапређења социјалне заштите.

На самом почетку, у овој хуманитарној установи се надају да ће часопис излазити и више од једанпут годишње.

Б. Радовановић

УНАПРЕЂЕЊЕ СПОРТСКИХ АКТИВНОСТИ ОСОБА СА ИНВАЛИДИТЕТОМ

Заједно са другим спортистима

Уочи Међународног дана особа са инвалидитетом, Златко Кеслер, вишеструки освајач највиших одличја у параолимпијским такмичењима, присуствовао је састанку у Покрајинском секретаријату за спорт у Новом Саду, на коме је договорено да спортисти са хендикепом, у срединама у којима их нема много, у наредном периоду тренирају са осталим спортистима у својим дисциплинама.

М. М.

У ОРГАНИЗАЦИЈИ УДРУЖЕЊА ПЕНЗИОНЕРА ИЗ ЛЕСКОВЦА

Други фестивал фолклора ветерана Србије

Учествовало осам екипа са око 250 такмичара, а договорено да манифестација буде традиционална

У организацији Удружења пензионера Лесковца пре неколико дана одржан је Други фестивал фолклора пензионера Србије на коме је учествовало осам екипа са готово 250 такмичара.

У оквиру ове манифестације ветерана Србије учесници су прошетали улицама Лесковца и испред Културног центра извели краћи програм, што је изазвало велико интересовање грађана.

– Наш циљ је дружење људи трећег доба и зато ова смотра фолклорних екипа пензионера нема такмичарски карактер – каже Брати-

слав Здравковић, председник лесковачког Удружења пензионера.

Договорено је да ова манифестација постане традицио-

нална и да се, поред Лесковца, одржава и у другим градовима Србије.

Сава Станимировић, организатор програма, истиче да је пре пет година при Удружењу пензионера овог града основан КУД „Пензионер“, друштво које је врло активно и у свом саставу има фолклорну, хорску, рецитаторску, фрулашку и певачку секцију и оркестар.

– За нас је најважније да сарађујемо, да се дружимо и да тако покажемо да још имамо довољно духа и спремности да живимо у складу са својим уверењима и годинама – каже Сава Станимировић, добитник бројних награда за развој културног аматеризма у Лесковцу.

Д. Коцић

ПЕНЗИОНЕРИ У АШАЊИ

Свакодневно окупљање

Месно удружење пензионера у Ашањи једино је у пећиначкој општини чије су просторије отворене свакога дана у недељи, баш како то раде и у

Општинском удружењу у самим Пећинцима. У тој сремској општини пензионери имају своје просторије и у Шимановцима, Карловчићу, Дечу, Купинову и Брестачу, али се тамо отварају само по потреби. У Ашањи се пензионери окупљају свакодневно, углавном ујутро и предвече, да попричају о свом животу и догађајима у селу, ко се оженио, ко је умро, ко се посвађао... Ту могу да попију чај или кафу, ту се

деле купљене намирнице и славе рођендани.

Андрија Симић, председник Месног удружења пензионера, истиче да се једино код њих нешто догађа, те да је све остало у селу замрло.

Од око 2.000 становника у Ашањи, 360 су пензионери, а само њих 36 плаћа годишњу чланарину од 200 динара.

Просторија за пензионере налази се у лепо уређеном сеоском дому, а све

Сусрет после пола века

Енигмата Златан Пупезин, уз помоћ вршњака Николе Грастића, успео да пронађе скоро све, осим петоро слављеника

Правило је да се годишњице славе у месецу или барем годишњем добу када се догађај збио. Међутим, генерација која је прва после Другог светског рата, јуна

Златан Пупезин

1960. године, положила завршни испит уместо дотадашње класичне велике матуре у кикиндској Гимназији окупила се после пола века тек у позну јесен 2010. године. На то је утицало тешко проналажење адреса, с обзиром на то да су многи одавно напустили Кикинду, а неки чак живе у иностранству и слабо или никако не одржавају везу са градом у којем су стекли средњошколско образовање.

Незахвалног, али за енигмату изазовног задатка прихватио се Кикинђанин Златан Пупезин, познати загонетач ондашње Југославије. Он је од шездесет двоје другарица и другова, колико је стекло гимназијско сведочанство са рангом матурског по завршетку школске 1959/60. године, успео њих 47 да обавести о датуму прославе. У томе му је помогао његов исписник Никола Грастић. Њих двојица су установили и то да је десет њихових вршњака у међувремену преминуло, а само петоро нису успели да пронађу. Од потраге не одустају јер

Некадашњи матуранти кикиндске Гимназије

желе да им саопште да генерација рачуна и на њих, будући да њени припадници припремају издавање споменице у којој желе да објаве све аутобиографије и фотографије. Од потомака и рођака својих почивших колега из гимназијских клупа преузеће податке о радној каријери и прикључити их писаним прилозима и фотодокументацији.

На свечаност у Кикинди стигла су 24 слављеника, а од њихових професора живи су само још Иван Лаушев, који је био један од троје разредних старешина у завршници школовања, и Сретен Чичулић. Обојица су својим присуством увеличали овај сусрет и оживели сећања на дане проведене са својим ученицима од којих су скоро сви стекли факултетске дипломе, а многи и висока звања поврх тога. Та генерација је имала пионирску улогу да уписује факултет посредством пријемног испита, као што га је и прва полагала приликом ступања у средњу школу.

Стожер окупљања генерације 1959/60. и њеног састављања после пет деценија,

Златан Пупезин, дипломирани је економиста у пензији који је ушао у Лексикон српских енигмата, а пре тога и у Лексикон загонетача Југославије. Пупезин је објавио први енигматски прилог још 1958. године. Од тада је штампано више хиљада његових радова, а, по Јовану Вуковићу, прву осмосмерку у Србији, 7. марта 1976, објавио је управо Златан Пупезин. У младости је играо фудбал и куглао, а данас је куглашки судија. Сарађује и сада у многобројним енигматским и другим листовима. Открио нам је како је успео да дође до толико другова из гимназијских дана.

– Приликом налажења адреса помогла ми је и чињеница што сам дуго година био инспектор ондашње Службе друштвеног књиговодства (СДК) – напомиње Златан.

Његови пријатељи у Клубу кикиндских пензионера, где повремено игра шах а чешће прати партије, додају у шали да је посебно ефикасан у откривању адреса пореских дужника.

С. Завишић

што постоји у њој добијено је од донатора. Пензионери су нарочито поносни на кухињу који су добили од Душана Лукића, који производи намештај. Од Центра за социјални рад у Пећинцима, Земљорадничке задруге „Ашања“ и других дародаваца добили су на поклон и столове, столице, шпорет, фрижидер, телевизор, телефон... Напомињу да им Месна заједница помаже у плаћању струје.

Када је о набавкама реч, све што купују пензионери, могу под истим условима добити и остали мештани Ашање.

– У 2010. години посредством Општинског удружења пензионера, са којим имамо добру сарадњу, набавили смо 205 кубних метара дрва, 350 пакета сухомеснатих производа и лиснатог теста, а куповали смо и јабуке, пасуљ, кромпир и друго поврће. И све то на отплату у неколико месечних рата – каже

за „Глас осигураника“ благајник, Алекса Николић.

Окупљени пензионери додају да су им месечне принадлежности мале, али да ретко ко у Ашањи живи само од њих, углавном имају и додатни извор прихода од баште или њиве. А, како је започео и свињокољ у многим домаћинствима, лакше ће се поднети предстојећи зимски период.

Д. Р.

ФЕСТИВАЛ ФОЛКЛОРА ГЛУВИХ И НАГЛУВИХ СРБИЈЕ

Чувари културне баштине

Игре из Врања

Глува и наглува лица у нашој земљи, још од 1965. године, кроз своја умећа удрамско-пантомимском стваралаштву, модерним играма, народним играма – фолклору и рециталу, дају допринос очувању културне баштине. То најчешће чине кроз фестивалска такмичења чији је организатор Савез глувих и наглувих Србије, а покровитељ Министарство рада и социјалне политике – Сектор за заштиту особа са инвалидитетом. До сада су одржана тридесет четири фестивала који се организују у два дела, у мају и у новембру. Домаћини фестивала су међуопштин-

ске, општинске и основне организације глувих и наглувих, којима помоћ у организацији, поред локалних самоуправа, пружају и многобројни донатори и спонзори.

Други део овогодишњег, тридесет четвртог Фестивала у области народних игара – фолклора и рецитација – рецитала, одржан је средином новембра у Шабачком позоришту. На Фестивалу су наступила глува и наглува лица из Сомбора, Крушевца, Крагујевца, Новог Сада, Јагодине, Параћина, Смедеревске Паланке, Ниша, Ужица, Бечеја, Београда, Прокупља, Врања, Беле Цркве, Трсте-

Фолклористи из Крагујевца

ника, Вршца, Суботице, Руме и Шапца. У четворочасовном фестивалском програму учесници су шабачкој публици приказали игре из Србије, Шумадије и Врања, сплет буњевачких народних игара, а видели су и грузанско прело са играма из Шумадије... Рецитатори су упечатљиво говорили стихове Јована Јовановића Змаја, Мирослава Анђића, Десанке Максимовић, Владислава Петковића Диса, Недељка Попадића...

Када се спустила фестивалска завеса, стручни жири је прогласио најбоље. Прво место у фолклору припало је Крагујевцу, друго Суботици,

а треће Нишу. У рецитовању прво место освојио је Златко Матић из Ужица, друго Ненад Махмутовић из Параћина, а треће Наташа Врбаски Вујанић из Новог Сада. Најбољима су награде уручили Милосав Јовановић, председник, и Радоје Кујовић, секретар Савеза глувих и наглувих Србије. Да Фестивал протекне у најбољем реду својски се побринуо домаћин – Међуопштинска организација глувих и наглувих Шапца. На крају су сви учесници поручили: „До виђења до наредне године. Видимо се у Панчеву на следећем фестивалу!“

Сл. Костантиновић

Наступ Нишлија

Заједничка слика победника

АЛЕКСИНАЦ

Нај бака и дека

У оквиру традиционалне акције „За сунчану јесен живота“, коју је и ове године организовао Црвени крст Алексинца, ученици четвртог разреда Основне школе „Вожд Карађорђе“, предвођени учитељицом Снежаном Миловановић, посетили су Геронтолошки центар „Јеленац“ и за баке и деке који овде живе, али и за запослене који о њима брину, приредили пригодан програм сачињен од рецитала, песама, игара и драмских приказа.

У оквиру програма организована је и ревија џемпера и шапова које су, у склопу радне терапије, која је добровољна, израдили корисници ове установе.

На предлог запослених изабрани су и најбоља бака и најбољи дека. Титуле су понели Слободанка Цвитановић, која већ годинама израђује украсне предмете и поклања их пријатељима, и Светозар Ромчевић – за изузетно ангажовање у формирању овдашње библиотеке.

С. И.

ДЕБРЦ

Протерано пушење из клуба

Из клуба пензионера у Дебрцу, и знатно пре доношења Закона, заувек је протерано пушење, уз видно истакнут натпис.

– Страствени пушачи и даље „диме“, али под надстрешницом, недалеко од улаза у овај пријатан кутак, у чије је „умивање“ уложено око 120.000 динара – каже председник пензионера Дебрца, Душан Жијић, и наглашава да је и локална самоуправа у Владимирцима знатно помогла реновирање овог простора.

Одлуку о забрани пушења у клубу поштују сви: руководство, чланство, гости... Кажу да је то једини начин да се колико-толико заштите људи од дуванског дима и сачувају завесе. А како ће пушачима бити у предстојећем зимском периоду, остаје да се види.

Овде с поносом истичу да су први у западној Србији протерали пушење из затворених просторија.

З. Ђ.

ТРСТЕНИК

Рибникареви планинарски дани

Планинарско-смучарско друштво „Љуктен“ из Трстеника основано је још давне 1948. године. Последњих година успевају да организују око педесет излета и акција у сезони, углавном локалних, на планинама које Друштво сматра „својим“ – на Жељину, Гочу и Гледићким планинама. Често се придружују и позивима других планинарских друштава. У оквиру „Љуктена“ успешно раде секције за брдски бициклизам, исхрану у природи, алпинизам, екологију и за оријентацију у простору.

– Ове године смо по 36. пут организовали манифестацију „Рибникареви планинарски дани“. Учествовало је 60 планинара из Београда и Трстеника на теренима Гледићких планина. Пешачка тура ишла је од села Пољна, преко врха Благотин и археолошког налазишта где је откривено ранеолеолитско насеље. Стаза је затим водила кроз питоми Левач у правцу запада, до села Горњи Дубич, где је манифестација завршена код Планинарског дома. Дружили смо се до сумрака, уз традиционално добар пасуљ. Пуни утисака вратили смо се у Трстеник, било нам је заиста лепо и узбудљиво – рекао нам је председник ПСД „Љуктен“, Хранислав Раденковић.

Д. И.

ЉУБОВИЈА

Посета манастирима

Организација пензионера у Љубовији крајем новембра повела је 58 својих чланова на једнодневни излет и обилазак српских светиња, манастира Петковица, Радовашница и Каона.

Љубовијски пензионери најпре су посетили манастир Петковица, чији се постанак везује за краља Драгутина, дакле за период пре доласка Турака на наше просторе. Након разгледања и кратког предаха, упутили су се у манастир Радовашница, под планином Цер, а у поподневним сатима стигли су и у манастир Каону, где им се посебно допао иконостас и иконе урађене у византијском стилу.

– Са пензионерима из Љубовије често идем на излете јер док смо радили многи од нас нису стигли овако нешто да виде. У сва три манастира били смо лепо дочекани и овај излет је за сваку похвалу. Видели смо веома вредне и лепе светиње нашег подрињског краја. Имали смо и одличног водича, проту Драгољуба Стефановића, пароха љубовијског, од којег смо сазнали доста о местима која смо посетили – утисци су 88-годишњег пензионера Раденка Пуцаревића из села Узовнице код Љубовије.

М. М.

ЗАЈЕЧАР

Две деценије сарадње са аматерима из Бугарске

Чланови КУД-а „Пензионер“ из Зајечара гостовали су крајем новембра у Белоградчику у Бугарској.

После поздравне речи домаћина, на позорници Омладинског дома представили су се зајечарски пензионери: групе певача, вокални солисти Вера Костић, Вера Димитријевић и Десанка Ганковић, инструменталисти – фрулаш Милан Пајкић и чланови народног оркестра под управом Дејана Ранђеловића, као и чланови фолклорне секције КУД-а „Пензионер“.

– Сарадња са пензионерима из Бугарске траје пуне две деценије, од Куле, преко Видина, Кнеже, Врања и Варне. Иначе, ово је први наступ у Белоградчику, где смо срдечно примљени и где су дошли и пензионери из Врања да се заједно дружимо – каже Вера Димитријевић, председник КУД-а „Пензионер“ из Зајечара.

М. С.

РУМА

Освештано звоно

Владика сремски Василије освештао је црквено звоно на храму Св. Василија Острошког који је подигнут у дворишту Геронтолошког центра „Срем“ у Руми. Овај чин обављен је у присуству румских свештеника, запослених и корисника услуга ове установе.

У оквиру комплекса ГЦ „Срем“ најпре је постојала капела, која је након реновирања претворена у храм. Он је освештан 2004. године на дан славе Центра – Светог Василија, и тако је добио име.

Из ове установе стиже још једна вест – Актив жена „Рума“ поклонио је првих дана децембра Геронтолошком центру „Срем“ 300 комада расада цвећа да би улепшали простор у којем живе.

Д. Р.

ЗАЈЕЧАР

Вече афористичара

Недавно је у меморијалу „Никола Пешић“ у Зајечару одржано вече афоризма. Програм традиционалног јесењег сусрета афористичара Тимочке крајине отворио је Живојин Денчић, председник Клуба тимочких хумориста и сатиричара „Сергеј Лајковић“.

У првом делу програма промовисана је збирка афоризама „Шио ми га Ђура“, аутора проф. др Љубише Рајковића, коју је уредио Душан В. Младеновић, а рецензенти су били Живојин Денчић и Милен Миливојевић. Ово је прва књига чији је издавач новоформирани клуб хумориста и сатиричара „Сергеј Лајковић“. У другом делу програма наступило је десетак афористичара из Зајечара, Салаша, Бора, Мајданпека и Сврљига, а гост вечери био је Раде Ђерговић, афористичар из Шапца. Програм је завршила новинар Драгана Томић-Бешир рецитијући песму „О седам боема“, аутора Сергеја Лајковића.

М. С.

КЛАДОВО

Апатинке међу најуспешнијима

У Кладову су, почетком децембра, одржани сусрети запослених у установама социјалне заштите. Како нам јављају из Апатина, у спортским такмичењима најуспешнији су били учесници из Дома за душевно оболела лица из Старог Леца, али су успешне биле и запослене из Дома за старе и пензионере из Апатина које су освојиле прво место у одбојци, друго у пикаду и треће у надвлачењу конопца. Осим размене искустава и дружења у доброј атмосфери, учесници ових сусрета посетили су и хидроелектрану Ђердап.

И. М.

ПАРАЋИН

Милош Пржић најбољи

Савез слепих Србије је, 12. новембра, у Параћину организовао 21. Музичку смотру у циљу афирмације и разбијања предрасуда о слепим и слабовидим особама. У сали Народног позоришта учествовало је седам вокалних солиста народне музике, три извођача забавне музике и шест инструменталиста. Све учеснике пратио је оркестар под управом Ненада Миловановића Пегија из Крагујевца.

Стручни жири је одлучио да је Милош Пржић из Смедерева најбољи инструменталиста. Њему је припала и награда публике која је сада први пут додељена. Другу награду освојио је Горан Мијатовић из Краљева, а трећепласирани су Дејан Миловић из Ваљева и Жарко Стојаковић из Боготине код Бора. Иако има осамдесет година, Жарко успешно свира на труби и фрули. Драгану Томићу из Јагодине припало је прво место у конкуренцији вокалних солиста народне музике. Други је био Слободан Дујкић из Бора, а трећа Милиса Мијајловић из Инђије. Међу извођачима забавне музике прву награду је освојила Гордана Пилић из Новог Сада, други је био Жељко Гордић из Београда а трећи Данијел Милећић из Параћина.

У ревијалном делу учествовао је Градски хор из Параћина, Воја Сајић, оперски певач из Београда, Ранко Бурић, Љиљана Вуковић, као и једанаестогодишња Тамара Радић, слепа девојчица, наша будућа музичка нада.

Домаћин Смотре била је Општинска организација Савеза слепих у Параћину, која је оправдала поверење организатора, а сви учесници су добили робне награде. Програм је био занимљив и разноврстан тако да је публика у препуној сали Народног позоришта уживала.

А. Б.

ПРОКУПЉЕ

Подељено хиљаду пакета

Општинска организација пензионера Прокупља по традицији крајем године донесе мало радости пензионерима са своје општине који имају најнижа примања. Захваљујући спонзорима и сопственим средствима, овај пут је обезбеђено хиљаду хигијенских пакета.

Пакете су добили пензионери чија су примања нижа од 12.000 динара. У организацији у Прокупљу кажу да су свесни да то није нека велика помоћ, али је сигуран знак да сиромашнији чланови нису заборављени.

Пакети су уручени пензионерима на градском и сеоском подручју, а избор оних који су се нашли на овом списку обавили су месни одбори у граду и на терену.

Ж. Д.

КРАГУЈЕВАЦ

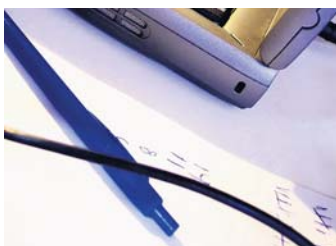
Најмлађи за најстарије

У оквиру акције „За сунчану јесен живота“ подмладак Црвеног крста Основне школе „Јован Поповић“ из Крагујевца организовао је приредбу и изложбу ликовних радова за кориснике крагујевачког Геронтолошког центра.

Ученици су за најстарије суграђане припремили богат рецитал и сплет народних песама и игара, што је наишло на врло топао пријем, а у свечаној сали Геронтолошког центра представљени су и ученички цртежи на тему „Сунчана јесен живота“.

М. С.

ПИШИТЕ НАМ

Драги читаоци,

Ово је простор намењен Вашим писмима. Пишите нам шта Вам се у нашем и Вашем листу допада, а шта би могло да буде боље, шта бисте волели да прочитате или да саопштите другим читаоцима.

Адреса је Булевар уметности 10, 11070 Београд, или електронском поштом, на glasosiguranika@pio.rs

Не мора све компликовано

Једна добро смисљена и корисна акција колективног осигурања пензионера код ДДОР Нови Сад, која је, иначе, добровољна и којом је обухваћено више од половине корисника пензија, у нашим условима мора да има и другу, не баш тако сјајну, страну медаље.

Шта је спорно? Тачније, шта је ПОСТАЛО спорно у последње време – остваривање права на накнаду у случају смрти носиоца осигурања. Раније је тај поступак био доста једноставан, али сада је искомпликован до максимума, односно до подношења седам формулара да би се остварило право на ову накнаду. Као прво, записник о штети који сачињава осигуравајућа кућа (ДДОР), у коме већ постоје сви релевантни подаци, али се ипак тражи и извод из књиге умрлих, па рачун за трошкове сахране на име носиоца трошкова а са именом умрлог, чек од пензије са износом обуставе осигурања. Још треба приложити потврду лекара по којој је издата умрлица (?), фотокопију личне карте особе која је сносила трошкове сахране, као

и фотокопију текућег рачуна оног ко је сносио ове трошкове.

Нама који живимо у мањим местима, као ја, на пример, у Идвору где нема могућности да се овери фотокопија, већ за то морамо да идемо у Ковачицу (удаљену 13 километара) или у Панчево (41 км), а никаквог превоза нема, то заиста представља велики проблем. Скоро нерешив.

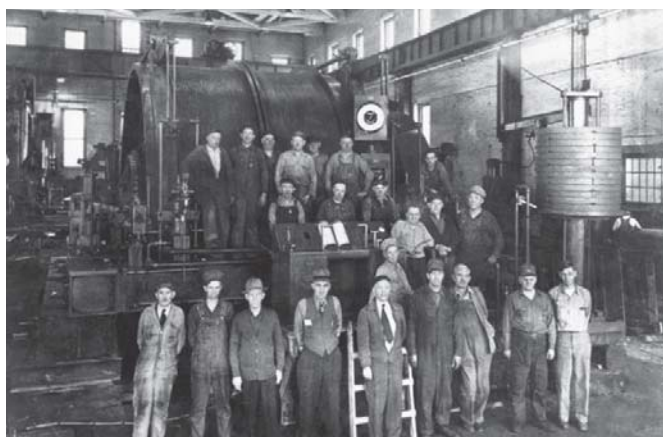
Супротно од овог примера је Фонд ПИО који за исплату трошкова сахране тражи извод из књиге умрлих, чек од пензије и рачун за набавку погребне опреме. Очигледно је да кад се хоће, може и једноставно (као Фонд), а може и максимално компликовано (као ДДОР Нови Сад).

Надам се да ће ово моје писмо бити од неке користи и да ће га прочитати ко треба да би своје захтеве за „доказима“ свео на разумну меру која од нас не изискује додатне трошкове.

Миодраг – Мића Судимац, Идвор

Некад и сад

Актуелна питања пензијског осигурања службеника

Има примедба закону о пензионерском осигурању службеника, које су заиста оправдане. Ове примедбе углавном се свode на то да приватни намештеник тешко може дочекати седамдесету годину живота ради уживања старосне пензије, затим да је потребно у осигурању дати боље обезбеђење деци умрлог осигураника и напoкон да осигурање принадежности треба довести у реалнији однос са стварним принадежностима приватних намештеника. Заиста би било потребно да се старосна граница за уживање старосне пензије смањи.

(Пензиони завод за службенике у Београду од 1938. до 1939. године, Београд, 1940)

Старосна граница

Просечан век за одлазак у пензију у земљама Европске уније је око 65 година. Чланице ЕУ су у оквиру реформи пензијског система одлучиле да поступно подижу старосну границу. Запослени би, према томе, требало да за пет деценија одлазе у пензију са навршених 70 година. Дужи радни стаж је и званичан циљ привредне и социјалне стратегије Европске уније до 2020. године. Према важећем Закону о ПИО, старосна граница за одлазак у пензију у Србији је за мушкарце навршених 65 година, а за жене 60 година живота, и најмање петнаест година радног стажа.

Ј. О.

Право на помоћ од 5.000 динара

С. С. – Врање: Био сам на инвалидској комисији 15. 7. 2010. године, а решење о пензију добио сам 10. 10. 2010. године на износ од 18.611 динара. Помоћ од 5.000 динара која је исплаћена пензионерима нисам добио до данас. Питао сам у Филијали Врање и службеник ми је рекао да немам права на ову помоћ, али ми није образложио зашто. Да ли имам право или не на ову помоћ пошто ми је пензија мања од 30.000 динара?

Одговор: Нажалост, према упутству Владе Републике Србије, право на помоћ од 5.000 динара имају само пензионери који су на дан 24. 9. 2010. године били корисници пензије, тј. на тај дан примили пензије. Ви сте решење о инвалидској пензију добили 10. 10. 2010. године и практично нисте били корисник пензије на дан 24. 9. 2010. године. Ако сте право на инвалидску пензију оства-

рили из радног односа, тј. ако сте у моменту пријема решења о пензији још били у радном односу, те ако Вам је исплата пензије кренула тек након пријема правоснажног решења од фирме, нисте ни могли да budete корисник пензије у септембру. У сваком случају, довољно је и то што Вам пензија није исплаћена на дан 24. 9. 2010. године као разлог да Вам се не исплати ова помоћ.

Скраћено радно време

Драган Лазаревић – Лазаревац: Пошто сам инвалид рада са телесним оштећењем од 70 одсто, радим скраћено – четири сата и примам накнаду за то. Кома да се обратим ако постоји нека разлика од садашњег износа од 6.259,81 динар, а ја од тог износа примам на руке 4.970,62 динара? Код мене у фирми нико не зна да ми објасни како се обрачунава тих четири сата које плаћа ПИО.

Одговор: Износ Ваше накнаде коју примате по основу рада са скраћеним радним временом је усклађени износ накнадне затечене у марту 2003. године, тј. пре ступања на снагу новог Закона о ПИО, 9. 4. 2003. године, Ваша затечена накнада је износила 1.794,90 динара. Овако затечена накнада се усклађује истим повећањима као и пензије и са

свим повећањима у 2010. години износи 4.970,62 динара. На овај износ се плаћа порез и допринос тако да износ са плаћеним порезом и доприносом износи 6.259,81 динар. Вама се исплаћује само накнада без пореза и доприноса у износу од 4.970,62 динара, што значи да Вам се накнада правилно исплаћује у складу са чланом 224 Закона о ПИО.

Довољно стажа за пензију

М. Тарић – Сарајево: Имам 62 године старости и 13 година и девет месеци стажа у Србији, а у Босни имам три године стажа. Каква су моја права на пензију?

Одговор: Из Вашег писма се не може закључити да ли се ради о особи женског или мушког пола, па самим тим није могуће тачно одговорити на питање које сте поставили. Што се тиче стажа, ако је сав стаж који наводите стаж осигурања, тј. ако овај стаж не обухвата посебан стаж, као што је на пример ратни стаж, имате довољно стажа за признавање права на старосну пензију, односно имате више од 15 година стажа осигурања. Ако

сте у наведени стаж рачунали и посебан стаж, па немате 15 година стажа осигурања, онда у Србији не можете остварити право на старосну пензију. За особу мушког пола за признавање права на старосну пензију било би неопходно да има 65 година, док је за особу женског пола довољно и 60 година живота. Уз ово треба још напоменути да се предстојећим изменама Закона не предвиђа измена ових услова за остваривање права на старосну пензију.

ВИ ПИТАТЕ „ГЛАС ОСИГУРАНИКА“ ОДГОВАРА

Весна Вићентијевић

Републички фонд за пензијско и инвалидско осигурање

Минимална старосна граница

Милорад Пантић – Београд: Радио сам 34 године без прекида, а након престанка радног односа наставио сам да плаћам доприносе по члану 15 Закона о ПИО, наредне три године. У септембру ове године напунио сам 37 година пензијског стажа и тада сам засновао радни однос на одређено време у нади да ћу у септембру следеће године, када будем имао 38 година стажа, моћи да одем 24 месеца на евиденцију НСЗ уз новчану накнаду. Да ли је могуће да ово остварим, да ли се очекује промена Закона о ПИО која би утицала на овај мој план.

Одговор: У Вашем планирању како да дођете до 40 година стажа осигурања, нисте навели које сте годиште. У сваком случају, што се година стажа осигурања тиче, за осигураника мушкарца се ништа неће мењати, тј. остаје као услов 40 година стажа осигурања и по предложеним законским изменама. Међутим, према истим изменама, пред-

виђа се подизање минималне старосне границе за остваривање права на старосну пензију. По садашњем Закону о ПИО довољно је да имате најмање 53 године живота, а када Ви навршите 40 година стажа осигурања сигурно је да ће се ова граница померити са тенденцијом да будућа граница за признавање права буде 58 година живота.

Породична пензија

М. А. – Зрењанин: Примам старосну пензију која је веома мала, а у прилици сам да склопим брак са особом која прима инострану пензију. Интересује ме да ли ја могу да остварим право на породичну пензију ако дотична особа умре и колико треба да траје брачна заједница ако бих имала право. Да ли поред породичне пензије могу да задржим и своју старосну пензију?

Одговор: По правилу не би требало да буде сметњи да уз своју личну пензију, која је највероватније призната на основу стажа у Србији, остварите право и на породичну пензију коју је супруг остварио у иностранству. То је правило које не можемо да потврдимо с обзиром на то да не наводите где је будући супруг остварио своју инострану пензију. Из ових разлога није нам познато да ли са том државом имамо споразум о социјалном осигурању, као ни да ли споразум (ако

га имамо) није на други начин регулисао ову ситуацију, или законодавство те друге државе не допушта паралелно коришћење две пензије. Што се тиче дужине брака и права на породичну пензију, и то је различито регулисано у различитим државама. На пример, у нашој држави до сада није била прописана дужина трајање брачне заједнице у овом случају, а изменама Закона о ПИО, који тек треба да ступи на снагу, биће предвиђено да брак треба да траје најмање две године.

СКАНДИНАВКА

АУТОР: ЛОВИЧИЋ	ДРЖАВА У ЕВРОПИ	МАКЕДОН. ДРАМСКИ ПИСАЦ, РИСТО	ДОНЕТИ ТЕЛЕ НА СВЕТ	ТИКОВО ДРВО	ЛИСИЧЈИ РЕП, ОРЕПИНА	ИМЕ РАНИЈЕГ ГЛУМЦА ГРАНТА	ПРИПАДНИЦИ ИНДИЈАНА- ЦА У СЕВ. АМЕРИЦИ
СЕВЕРНИ ДЕО ВЕЛИКЕ БРИТАНИЈЕ							
ВРСТА ПТИЦЕ							
АМЕРИЧКА ГЛУМИЦА, КАРМЕН							
ПОДВИГ					НИШТА (ТУР.) МУСЛИМ. ЖЕНСКО ИМЕ		
СИМБОЛ СУМПОРА		ДАЛМАТИН. ЖЕНСКО ИМЕ ЗАМАРАТИ СЕ				ОЗНАКА ИТАЛИЈЕ ОЗНАКА АМПЕРА	
ГРАД У ХРВАТСКОЈ							ПОРЦУЛАН- СКА ЗЕМЉА
ЈЕДИЊЕЊА ИЗ АМО- НИЈАКА						СИМБОЛ КАЛИЗУМА УТРИНА, ПАШЊАК	
ГЛАС ОСИГУРАНИКА	ПРВО СЛОВО УКРАС НА ПРСТУ		ГЛУМИЦА НИЛСЕН СТАНОВНИК ИЛИРИЈЕ				
УЗ, ПОКРАЗ				БАЊА У ПИРИНЕЗИМА НАПРАВИТИ ШАРЕ			
ИТАЛИЈАН- СКА ГЛУМИ- ЦА, ЂОВАНА					ИМЕ ГЛУМЦА ПАЋИНА ОБЛАСТ У ТУРСКОЈ		
УМИРИТИ							
НАСИЛНИК							
СИМБОЛ АЗНШТАЛ- НИЗУМА			ПРЕВРЕМЕН ЧУВАРИ РЕДА				НАМЕРА, НАУМ
БЕЗ ВОЉЕ ЗА РАД, ЛЕЊ							
ГЛАС ОСИГУРАНИКА	НА КОЈИ НАЧИН	УЗВИК: ЕВО, ЕНО ОПШТИНСКО ПОДРУЧЈЕ				ОЗНАКА ЗА АЛТ ПРЕВОЈ НА ВЕЛЕБИТУ	
ВРСТА ЛУКСУЗНОГ АУТОМО- БИЛА							
ОТАЦ (СЛОВ.)				ШУМСКА КРЕДА УЗВИК ВЕСЕЉА			
ДИРИГЕНТ ХЕРБЕРТ ФОН							
ИМЕ РАНИЈЕ ИТАЛИЈАН. НОВИНАРКЕ ФАЛАЧИ							

РЕШЕЊЕ ИЗ ПРОШЛОГ БРОЈА: призвук, размена, израз, з, зној, па, мед, Срб, ат, стил, истина, к, напон, обелиск, ланац, а, уложак, баса, ок, ант, Ома, рс, Иран, к, стадо, астатин, Мали, а, пени, ад, Тракија

Миленко Колановић

Молим за реч

Учинило нам се светло на крају тунела. Али, био је то само светлећи метеор над Србијом.

Опет је најављена реконструкција владе. Мисли се вероватно на кречење и фарбање столарије.

Спавање, кажу, продужава живот. Пратим седнице, многи наши посланици биће дуговечни.

Опет прети несташница лекова, али држава ће све учинити да буде довољно пилула за смирење.

Уз рецепт за боље сутра, иде и велика партиципација.

Није тачно да у здравству нема реда. Погледајте само чекаонице у дому здравља.

Велика је разлика између лишћа и стандарда. Лишће пада у јесен, а стандард целе године.

Дејан Патаковић

Нијансе

Пала влада. Оклизнула се на обећањима.

Жив сам. То је доказ да живим изнад својих могућности.

Српско правосуђе је на гласу. Лош глас се далеко чује. До Стразбура.

Пресуду ти изричем по два основа: Ниси крив. Ни дужан?!

Није лако сведоку. Мора прецизно да опише оно што се није десило.

Чувајте се сиротиње! Добила је напад глади.

Једна је корупција. Све остало су нијансе.

Ето докле смо догuralи. Са кнежеве вечере на казан јавне кухиње?!

То је недопустиво – да медији објављују да народ умире од глади. Крње углед држави.

Радивоје Јевтић Јенки

Дејан Патаковић